

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra hudební kultury

Terezie Podešvová

Studijní obor: Hudební kultura se zaměřením na vzdělávání
a český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání

Hudební život v Dolních Bojanovicích

Bakalářská práce

vedoucí práce: PaedDr. Lena Pulchertová, Ph. D.

Olomouc 2020

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě literatury a pramenů uvedených v příloženém seznamu literatury.

V Olomouci dne

Děkuji tímto PaedDr. Leně Pulchertové Ph. D. za její ochotu, pomoc, cenné rady a v neposlední řadě také čas, který tomu ochotně věnovala. Dále bych chtěla poděkovat rodině a všem blízkým za podporu a pomoc při psaní bakalářské práce. A také bych ráda poděkovala všem, kteří mi ochotně zodpověděli na dotazy a přispěli tak informacemi do mé práce.

OBSAH

ÚVOD	6
1 HISTORIE A SOUČASNOST OBCE DOLNÍ BOJANOVICE	8
1.1 Nejstarší dějiny obce Dolní Bojanovice.....	8
1.2 Dějiny obce v letech 1848-1945	10
1.3 Obec za totalitního režimu	13
1.4 Obec v demokratickém období	14
2 GEOGRAFICKÉ ROZLOŽENÍ OBCE.....	17
3 KULTURNÍ ŽIVOT V OBCI.....	18
3.1 Výroční zvyky a obyčeje.....	18
3.1.1 Svatováclavské hody a hodky s vinobraním	19
3.2 Význam náboženství v obci	22
3.2.1 Církevní rok	23
4 POČÁTKY HUDEBNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	27
4.1 Osobnost učitele Pavla Janečka	28
4.2 Současná podoba základní umělecké školy	29
5 JARNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL.....	31
6 MÍSTNÍ HUDEBNÍ USKUPENÍ	32
6.1 Dechové hudby	32
6.1.1 DH Bojané.....	33
6.1.2 DH Šohajka.....	34
6.1.3 DH Liduška.....	35
6.2 Cimbálové muziky	36
6.2.1 CM Zádruha	36
6.2.2 CM Grajcar.....	37
6.2.3 CM Stupava.....	38
6.3 Moderní hudební žánry	39
6.3.1 Želví nervy	39

6.3.2	Šroti.....	40
6.4	Ostatní hudební a pěvecká seskupení.....	41
6.4.1	Bojanovský ženský sbor.....	41
6.4.2	Mužský sbor Vox Vini.....	42
6.4.3	Schola farnosti sv. Václava.....	43
6.4.4	4BAB.....	43
6.4.5	Svatováclavský sbor a orchestr.....	44
	ZÁVĚR.....	46
	LITERATURA A PRAMENY.....	47
	SEZNAM PŘÍLOH.....	49
	PŘÍLOHY	
	ANOTACE	

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je *Hudební život v Dolních Bojanovicích*. Jedná se o obec na jižní Moravě v regionu Podluží, ve které od malička vyrůstám, proto je mi toto téma velice blízké. Já sama mám ke své rodné vesnici silný citový vztah, ne nadarmo se jí říká muzikantská vesnice.

Jelikož považuji naši vesnici za opravdu výjimečnou a zajímavou, a to nejenom po stránce hudební, rozhodla jsem se ji přiblížit třeba těm, kteří o ní ještě neslyšeli. Mým cílem je zaměřit se na informace, které považuji za nejdůležitější, nejzajímavější a které podle mě k Dolním Bojanovicím neodmyslitelně patří.

V naší obci současně působí přibližně 18 hudebních uskupení nejrůznějších žánrů – od dechových nebo cimbálových hudeb až po hip hopové skupiny. I já jsem součástí jednoho ze zmiňovaných hudebních seskupení. Některé z nich ve své práci zmíním, v úvodu se ale budu zabývat především historií a vývojem obce. V další části se zaměřím na tradice s vesnicí spojené, ke kterým patří zejména Svatováclavské hody a s nimi spojený také příslušný lidový oděv – kroj. Folklor je neodmyslitelnou součástí jižní Moravy a Dolních Bojanovic především. Největší folklorní událostí v průběhu celého roku jsou hody. Nejedná se pouze o zábavu, ale na hodech u nás v Bojanovicích je velice důležitá také duchovní stránka, celé hody totiž začínají právě v kostele sv. Václava, kterému budu ve své práci také věnovat značnou pozornost. V tak muzikantské vesnici, jako jsou právě Dolní Bojanovice, nesmí chybět ani základní umělecká škola, od které se veškeré hudební dění v obci odvíjí, a právě o ní se v mé bakalářské práci také zmíním.

Jako hlavní zdroj mi bude sloužit publikace od Jiřího Pajera a kolektivu s názvem *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*, která byla vydána k 820. výročí obce. O Bojanovicích bylo napsáno více knih, ale každá z nich se zabývá pouze některými záležitostmi obce a každá je pojata z trochu jiného hlediska. Mezi další zdroje mé práce patří také publikace, které se netýkají přímo obce Dolní Bojanovice, ale celého regionu Podluží nebo jižní Moravy, je to například kniha *Lidé, kroje, tradice* od Vladimíra Židlického. Také řada dalších obyvatelů Dolních Bojanovic využila právě svoji rodnou vesnici jako téma ke své závěrečné práci. Až při psaní své BP jsem zjistila, že na téma *Hudební život v Dolních Bojanovicích* již byla napsána diplomová práce od studentky JAMU Jany Dvořákové, bohužel jsem o její práci nevěděla, protože ji vydala až v roce

2019, přičemž svoje téma práce jsem zadávala na podzim roku 2018. Její práce se od té mojí liší hned v několika ohledech, já jsem se snažila více zaměřit například na kulturní život v obci, s kterým je spojené i křesťanství, což k naší vesnici neodmyslitelně patří. Práce Jany Dvořákové je koncipována zase jiným způsobem a zaměřuje se i na jiné aspekty, které s hudebním životem v Dolních Bojanovicích souvisí. Myslím si, že jsme každá svoji práci pojala po svém a tak, jak je nám to vlastní. Každá jsme zvolila informace, které podle nás považujeme za důležité, čímž jsou obě práce z mnoha hledisek odlišné.

1 HISTORIE A SOUČASNOST OBCE DOLNÍ BOJANOVICE

Za první zmínku o obci Dolní Bojanovice lze považovat zprávu z roku 1196, která je obsažena v latinsky psané listině vydané v Opavě. „*Podle této listiny daroval olomoucký údělný kníže Vladimír se souhlasem svého bratra a spoluvladaře Břetislava ,ves, kterou nazývají Boyanowicz‘ (villam, que cognominatur Boyanowitz) premonstrátskému klášteru na Hradisku u Olomouce.*“¹

„*Oprávněnost této geografické identifikace, tedy výklad uvedené zprávy ve prospěch Dolních Bojanovic, někteří historikové zpochybňovali. Vycházeli z faktu, že velká většina vesnic, které získával klášter Hradisko od svého založení, ležela v relativně nevelké vzdálenosti od kláštera.*“²

Pravděpodobně tedy v roce 1196 získal Dolní Bojanovice do svého držení klášter Hradisko u Olomouce. Jak dlouho byly jeho majetkem nevíme, další písemné zprávy se totiž objevují až když byla obec v držení světských feudálů.

1.1 Nejstarší dějiny obce Dolní Bojanovice

Přízvisko „z Bojanovic“ se v pramenech u některých rodů začíná objevovat teprve ve 14. století. S tímto přichází opět určité pochybnosti, jestli se opravdu jedná o obec Dolní Bojanovice. Zda jsou tyto zprávy věrohodné se zvyšuje až se zmínkou o pánech z Kunštátu, kteří byli nejstaršími doloženými majiteli obce.

V roce 1511 se Dolní Bojanovice staly trvalou součástí hodonínského panství, majiteli tohoto panství byli páni z Lipé. Ti vlastnili také mnohé další oblasti, mezi které patřil především Moravský Krumlov, jenž byl jejich původním rodným sídlem.

Páni z Lipé prosazovali českobratrskou církev, co se ale týče vztahu k poddaným, byli vzhledem k náboženství ostatních tolerantní. V Dolních Bojanovicích byl kostel původně katolického původu, posledním katolickým farářem je uváděn Zachariáš Carduelis (Stehlík), který zde působil do roku 1570. Místní fara však byla v roce

¹ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 31.

² PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 31.

1580 obsazena již utrakvistickým knězem Štěpánem Příhradským, který byl luterského vyznání.

První zmínky o tehdejších obyvatelích obce podává urbář³ hodonínského panství z roku 1600, podle něhož lze obec Dolní Bojanovice zařadit mezi jednu z nejrozsáhlejších vesnic v celém panství. Celkový odhad tehdejšího počtu obyvatel činí okolo šest seti lidí. *„K tomu lze dodat, že velká lidnatost některých vesnic, které měly plně osazené usedlosti, vycházela z příznivých vývojových podmínek bez válek a nepřátelských vpádů. Velikost vesnice se zasloužila také o to, že byla zobrazena na mapě Moravy, kterou roku 1624 vydal J. A. Komenský.“*⁴

V urbáři rovněž nalezneme všechny platební povinnosti místních poddaných, kteří kromě běžných platů museli odvádět naturální dávky v podobě vajec a ovsa. *„Z vinohradů, jichž tehdy bylo v obci 136 čtvrtí, odváděli z každé čtvrti ‚urod’ se neb neurod“ zemní poplatek ve výši 13 mázů⁵ vína, kromě toho ještě desátý díl z úrody, tedy desáté vědro a desátý máz. Z dodaného panského vína se muselo každoročně vyšenkovat šest beček v obecní hospodě.“*⁶ Mimo jiné měli místní poddaní také robotní povinnosti, sedláci museli stavět hodonínský zámek a dvůr a opravovat rybník.

Díky velké lidnatosti a ekonomickému rozkvětu obce, které vycházely z příznivých vývojových podmínek, nebyly Dolní Bojanovice postiženy válečnými událostmi až do počátku třicetileté války v první polovině 17. století. Písemné zdroje z období po třicetileté válce již naopak poukazují na velký pokles počtu hospodářství, která byla z velké části neosídlená. Trvalo mnoho let, než se obec navrátila ke své původní lidnatosti a rozkvětu. Až v období první poloviny 18. století se obec začala znovu rozvíjet, a to po stránce ekonomické i společenské, kdy obec opět patřila mezi nejlidnatější vesnice na celém Hodonínsku. Významnou historickou událostí se stal rok 1848, kdy bylo zrušeno poddanství a robota.

³ Urbář je historický termín pro soupis povinností poddaných vůči vrchnosti.

⁴ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 44.

⁵ Máz je stará objemová jednotka, označení pochází z německého Mass a odpovídá 1,4 litru.

⁶ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 44.

1.2 Dějiny obce v letech 1848-1945

„Jedním z nejdůležitějších výsledků revoluce roku 1848 bylo zrušení roboty a poddanství zákonem ze dne 7. září 1848. Feudální vztahy však nebyly likvidovány důsledně, neboť robotní povinnosti i poddanství zanikaly až po vyplacení povinností. Bezplatně byla robota zrušena pouze domkařům a podruhům. V roce 1849 došlo také k prvním obecním volbám v historii Rakouska, kdy místo jmenovaných pudmistrů a rychtářů byli voleni starostové obcí. Jméno prvního starosty Dolních Bojanovic se nedochovalo.“⁷

Jedna z významných událostí tehdejší doby, která stojí za zmínku, byl velký požár, jenž v obci vznikl v létě roku 1849 a zničil téměř tři sta obyvatelných domů. Později v obci řádila cholera, která se do zdejších míst dostala díky vojákům z Haliče a která tehdy měla dvě stě šedesát obětí.

Poměry tehdejšího období byly velice náročné, ať už se jednalo o poměry hospodářské či sociální. Většina místních obyvatel se věnovala především práci v zemědělství a ve vinohradě. Tehdejší povolání učitelů vyžadovalo obzvláště velkou trpělivost a píli. *„Ještě v roce 1860 vyučoval na obecní škole pouze jeden učitel 285 dětí. Teprve v roce 1879 byla zřízena trojtřídní škola se třemi učiteli, ve které se vyučovalo čtení, psaní, počty a náboženství.“⁸*

V zimě v roce 1866 byla obec Dolní Bojanovice poctěna návštěvou císaře Františka Josefa I. Obec se na jeho příjezd pečlivě připravovala. *„Hajní připravili posady i altány pro občerstvení.“⁹* Tato vzácná návštěva v doprovodu arcivévody Ludvíka Viktora a nástupníka rakouského trůnu Františka Karla přijela zvláštním vlakem do Lužic a pak na saních do Dolních Bojanovic. Jeho příjezd byl majestátní a všichni občané ho vítali s velkou ctí.

Na přelomu devatenáctého a dvacátého století se na Slovácku začaly zakládat tělovýchovné spolky. Mezi ně patřil například tělovýchovný spolek *Sokol* s národně

⁷ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 59.

⁸ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 59.

⁹ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 59.

buditelským programem, který byl v Hodoníně založen roku 1872. V Dolních Bojanovicích byl pak *Sokol* založen později, konkrétně roku 1924.

První světová válka ovlivnila osudy všech tehdejších lidí a nebylo tomu jinak ani v Dolních Bojanovicích, odkud bylo odvedeno pět set sedmdesát mužů. Mimo jiné byl vyvíjen nátlak na dodávání potravy pro vojsko. Hejtmanství nařídilo tehdejšímu starostovi obce, aby od místních obyvatel obstaral určité množství obilí. „*Pro celou obec byla určena dodávka 30 centů ječmene a 10 centů ovsa.*“¹⁰ Nároky stoupaly čím dál tím víc, což se občanům příliš nelíbilo, a tak byl starosta obce nucen předepsat jednotlivým rolníkům množství obilí, které musí odprodat. Zásadní problém spočíval především v obdělávání zemědělských ploch, a jelikož většina zdatných mužů bojovala ve válce, pole pak musely obstarávat převážně ženy s dětmi a staršími lidmi, což vedlo k výraznému zhoršení životních podmínek zdejších obyvatel.

Vzhledem k nedostatku dobytka, s čímž souvisel rovněž i nedostatek mléka, byl zaznamenán úbytek dětí, jelikož jim scházela základní výživa. Starší děti pak musely zastávat práci za své otce, kteří byli na frontě, z toho důvodu byla od roku 1915 povolena polodenní školní docházka.

„*Odvedení bojanovičtí občané bojovali na straně Rakouska-Uherska až do konce války, pokud nepadli, nebyli zraněni nebo zajati.*“¹¹ „*Po válce nastal velký nedostatek oděvů a obuvi. Muži, vracející se z fronty v uniformách, je pak nosili i při práci. Nově vyrobené textilní látky obsahovaly vysoký podíl kopřiv, takže dráždily pokožku těla, jako obuvi se používaly i dřeváky.*“¹²

„*Poválečný hospodářský vývoj Slovácka byl za první republiky pozvolný jak v průmyslu, tak i při zakládání zemědělských a vinařských družstev.*“¹³ Počet nezaměstnanosti dělníků na Hodonínsku, který neustále stoupal, vyvolával sociální neklid, čehož komunisté využívali k organizaci stávkového hnutí. Spousta dělníků z Dolních Bojanovic byla zaměstnána v cukrovarnickém podniku v Hodoníně, který se stal během několika následujících let významnou sférou zemědělské oblasti. „*Po vypuknutí světové hospodářské krize v roce 1929 doléhala nezaměstnanost a bída*

¹⁰ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 62.

¹¹ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 63.

¹² PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 64.

¹³ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 66.

především na dělníky, kteří ztratili zaměstnání v hodonínském průmyslu. V obci bylo zaregistrováno 127 rodin, které pobíraly podporu v nezaměstnanosti.“¹⁴

Díky velkému rozvoji technického průmyslu na Hodonínsku byla v obci roku 1930 zahájena výstavba elektrického osvětlení. Až doposud totiž lidé v domácnostech používali petrolejové lampy.

Po zřízení Protektorátu Čechy a Morava a následné okupaci hlavního města Prahy přijela do Dolních Bojanovic posádka německých vojáků. Němci, v počtu asi dvě sta mužů, byli ubytováni v předem vybraných domech, zároveň byli překvapeni velkým množstvím surovin ve zdejších obchodech. Ty poté ve značném počtu nakupovali a denně odvážela místní pošta hromady balíků, které směřovaly do Německa. To vedlo k oddlužení místních občanů a k lepší dostupnosti finančních prostředků, na druhou stranu se tím však započala nezadržitelná inflace, díky které se zavedl přídělový systém zboží na lístky. Takle situace vyústila až v absolutní nedostatek zboží veškerého druhu.

Co se týče židovských obyvatel, v Dolních Bojanovicích bydlelo několik rodin židovského původu. Všechny byly odvezeny počátkem roku 1943 transportem do Terezína. Nadále zde zůstal pouze jeden starší manželský pár, který byl ale o pár dnů později také odvezen do tábora do Osvětimi. Nikdo z nich se zpět do obce nevrátil.

V průběhu druhé světové války se toho kvůli nedostatku financí mnoho nevybudovalo. Místní obecní úřad byl přetížen vedením a rozdělováním potravinových lístků, díky kterým se měl obyvatelům zajistit nezbytný nákup k jejich přežití. I přes tyto nelehké podmínky se v roce 1941 konala stavba kanalizace.

Osvobození Hodonína a jeho okolí začalo již v únoru 1945, kdy bylo denně slyšet dunění děl, které do těchto míst přicházelo z nedalekého západního Slovenska. Samotná obec Dolní Bojanovice pak byla osvobozena sovětskou armádou dne 14. dubna 1945 v odpoledních hodinách.

¹⁴ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 66.

1.3 Obec za totalitního režimu

Jakmile skončila druhá světová válka, bylo potřeba zajistit pravidelné dodávky potravin pro místní obyvatele, provést opravy poškozených budov a přivést vesnici zpátky k normálnímu životu. Škody, které byly způsobeny, nebyly příliš velké, bylo potřeba opravit zhruba dvacet domů. *„Při ústupu z vesnice odvedla německá armáda také 70 párů koní i s povozy. V témže roce byla v obci zřízena měšťanská škola a místní rozhlas.“*¹⁵

V poválečném období byla obec Dolní Bojanovice tradičně politicky orientována na Československou stranu lidovou, která doposud řídila společensko-politickou činnost obce. První poválečná schůze strany se konala v lednu roku 1946, jež byla jakýmsi shrnutím protektorátní nesvobody, utlačování a ponížení celého českého národa. Nástup komunismu však ovlivnil i mnohé zdejší občany. Již v roce 1944 byl totiž v obci tajně zřízen revoluční národní výbor pod vedením KSČ. Neoprávněné zásahy KSČ do života místních občanů měly velký vliv a projevíly se především při volbách do Národního shromáždění v květnu roku 1948, kdy bojanovští voliči odevzdaly 67 % bílých lístků. *„Podle levicového tisku to byl ,ojedinělý případ větší obce v republice, v níž se při této příležitosti projevil takovou měrou vliv reakčního kléru‘.“*¹⁶

Většina občanů Dolních Bojanovic byla po únorových událostech roku 1948 diskriminována vzhledem ke svým postojům, které odporovaly komunistickému režimu, a to nejenom v jejich zaměstnáních, ale i ve styku s úřady. Obci bylo vyhrožováno dokonce izolací od ostatního světa.

V těchto letech, konkrétně mezi lety 1946–1948, byla v obci vybudována telefonní síť, zprovozněna měšťanská škola, provedena oprava obecné školy a také proběhla stavba nové budovy místní fary.

*„Socialistický vývoj společnosti si vyžádal provedení politickosprávních změn. S platností od 1. ledna 1949 byla jižní Morava rozdělena na kraj Gottwaldovský a Brněnský, kam patřily i Dolní Bojanovice.“*¹⁷

¹⁵ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 77.

¹⁶ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 80.

¹⁷ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 84.

V průběhu budování socialistického zemědělství bylo založeno jednotné zemědělské družstvo. Péče byla věnována také zdravotnictví, pro místní obyvatele byl již 21. října 1952 zřízen *Ústav národního zdraví*, který byl umístěn ve farní budově. Až doposud totiž občané jezdili za lékařskou pomocí do Hodonína či jiných okolních vesnic. Prvním lékařem zde byl MUDr. Štork, který pocházel z Hodonína.

Kulturní život v Dolních Bojanovicích, který byl také podřízen totalitní moci, byl mimořádně pestrý a bohatý nejen svou historií. Velký podíl a zásluhu na bohatosti zdejší kultury měla především osobnost učitele Pavla Janečka, díky kterému byl roku 1958 založen *Kurz hudební výuky při Osvětové besedě*.

V období normalizace byl předsedou *Místního národního výboru* v Dolních Bojanovicích Václav Figura, který si vedl velmi zodpovědně a diplomaticky, a i politická atmosféra zde byla o něco klidnější. Díky velké podpoře občanů, a především členů *Československé strany lidové*, se podařilo vybudovat bezprašné vozovky v celé obci. Dále byl upraven prostor před hřbitovem, místní knihovnou a Slováckou chalupou¹⁸.

Roku 1976 byla zahájena stavba nového zdravotního střediska a všechny práce byly dokončeny v prosinci 1982, kdy bylo středisko rovněž uvedeno do provozu. V budově se nacházely čtyři ordinace s vlastní čekárnou, jednalo se o dětské oddělení, gynekologickou ordinaci, ordinaci obvodního lékaře a zubní ordinaci.

V rámci čtyřicátého výročí osvobození obce byla 13. dubna 1985 slavnostně otevřena osmnáctitřídní základní škola s devítiletou docházkou, která svým zařízením a rozsáhlým areálem patřila mezi nejprestižnější zařízení na celém Hodonínsku.

1.4 Obec v demokratickém období

„Pád komunismu v Československu nastal 17. listopadu 1989, přesně v den 50. výročí vlasteneckého a protifašistického vystoupení studentů pražských vysokých škol. V Praze se uskutečnilo studentské shromáždění na Albertově, kde si asi 15 tisíc mladých lidí připomnělo odkaz významného výročí na místě, odkud byl před 50 lety

¹⁸ Slovácká chalupa je původní osídlení tehdejších občanů, zachycuje život našich předků, jejich vybavení domu a také krásné místní kroje, mimo jiné slouží jako lidové muzeum.

vypraven pohřební průvod s rakví Jana Opletala, studenta usmrčeného při demonstraci proti německé okupaci Československa.“¹⁹

Lidé žijící na venkově nebyli o průběhu sametové revoluce dostatečně informováni, věděli však, že jim stále hrozí zásah vojska. Až na jaře roku 1990 se situace poněkud uklidnila a začaly se zakládat jednotlivé politické strany. Totalitní režim za sebou zanechal spoustu škod, mezi které patří například rozvrácení ekonomiky, zničená příroda a v neposlední řadě také úpadek společenské morálky.

V roce 1992 bylo potvrzeno zřízení Základní umělecké školy v Dolních Bojanovicích. Vyučování bylo zahájeno 1. září ve volných prostorách staré základní školy. Vedením ZUŠ byl pověřen učitel Pavel Janeček a po konkurzním řízení se stal ředitelem Štěpán Esterka.

Začátkem ledna 1995 byla zahájena stavba Domu s pečovatelskou službou v hodnotě šestnáct milionů korun s dvaceti dvěma bytovými jednotkami. V roce 1996 byla dokončena stavba Obecního domu. Na slavnostní otevření byl pozván také předseda parlamentu bývalé poslanecké sněmovny Parlamentu ČR PhDr. Milan Uhde s manželkou, který symbolicky přestříhl pásku a vkročil do nového Obecního domu. Tato příležitost byla využita také k úpravě návsi, instalace osvětlení kostela a návsi a rekonstrukce hlavní silnice. Dále byla v témže roce vydána Obecním úřadem kniha *Dolní Bojanovice: publikace k 800. výročí první písemné zprávy o trvání obce Dolní Bojanovice*. Roku 1997 bylo zrekonstruováno zdravotní středisko, které bylo navíc rozšířeno o lékárnou.

Po úspěšném jednání na *Ministerstvu životního prostředí ČR* byly v obci roku 1999 zahájeny výstavby podzemního zásobníku plynu, které prováděly *Moravské naftové doly*. Práce byly dokončeny v měsíci říjnu. Jedná se o čtvrtý zásobník v celé České republice. V létě téhož roku byly dokončeny výstavby jedenácti bytových jednotek v ulici Na Hrázce. Dále se pokračovalo na opravách Základní umělecké školy, kde měly vzniknout nové učebny a sociální zařízení.

„Velmi důstojným vstupem do nového roku byl koncert provedený v neděli 2. ledna 2000. Vystoupilo asi 120 muzikantů a zpěváků z naší obce pod vedením

¹⁹ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 91.

BcA. Lucie Škrhákové a Mgr. Sasínkové. Zcela zaplněný sál Obecního domu (400 diváků) byl výkonem všech účinkujících nadšený. ²⁰

V létě roku 2004 se poprvé uskutečnila dožínková slavnost *Žně našich předků* s ukázkou mláčení obilí, akce sklídila hojnou účast, a především velký úspěch. Hasičský sbor oslavil v roce 2006 sté výročí od svého založení. K tomuto výročí byla 18. června slavnostně otevřela nová hasičská zbrojnice v prostorách zrekonstruované kotelny místní základní školy.

V roce 2007 byla po nutných opravách pro veřejnost otevřena stálá expozice na Slovácké chalupě, která byla zaměřena na folklor, tradice a na život našich předků. Velký podíl na této opravě měli členové *Muzejního spolku* a správkyňe Slovácké chalupy Růžena Kašíková.

Na podzim roku 2009 byla zahájena stavba sběrného dvora a v roce 2010 byla spolu s příjezdovou cestou dokončena. V prosinci 2011 proběhlo slavnostní otevření cyklostezky Dolní Bojanovice – Novodvorský rybník. Cyklostezka je dlouhá necelé dva kilometry a propojila tak cestu z Dolních Bojanovic do Hodonína, akce byla spolufinancována ze *Státního fondu dopravní infrastruktury* částkou 5,9 milionu korun.

Díky zařazení Dolních Bojanovic mezi vinařské turistické cíle obec získala svou vlastní turistickou známku, na které je vyobrazena Slovácká chalupa.

25. května 2014 byla slavnostně otevřena nově zrekonstruovaná a rozšířená tělocvična u příležitosti třicátého výročí zahájení vyučování v budově školy. K této události byla uspořádána také akademie žáků ZŠ a MŠ, která byla celý den otevřena pro veřejnost. V rámci slavnostního otevření byl vydán také školní almanach.

Obec Dolní Bojanovice má dlouholetou historii, od které se odráží také mnohé folklorní zvyky a tradice, jež se díky předávání z generace na generaci zachovávají dodnes. Mimo jiné je obec známá především pro svoji bohatost, co se folkloru, kultury a vinařství týče. V současné době má obec necelé tři tisíce obyvatel a starostkou je Ing. Eva Rajchmanová.

²⁰ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 100.

2 GEOGRAFICKÉ ROZLOŽENÍ OBCE

„Obec Dolní Bojanovice se nalézá 8 km severozápadně od okresního města Hodonín. Leží na 48°52' severní šířky a na 17°03' východní délky v jižní části Dolnomoravského úvalu. Průměrná nadmořská výška obce se pohybuje kolem 178 m.“²¹

„Samotná obec leží spíše v rovinatém území, reliéf se zvedá směrem k severnímu okraji katastru a území se tak z geomorfologického hlediska dělí do dvou částí.“²² Dělí se na severozápadní a jihovýchodní část. V severozápadní části se nachází krajinný typ, který je využíván jako lesozemědělská krajina. Jedná se o nejběžnější typ krajiny. Na mírně svažitéch pozemcích severně od obce je pěstována vinná réva. Jižní část slouží především jako zemědělská krajina a ve východní části se nachází rybníční krajina. Celá oblast patří do velmi teplé klimatické oblasti, stejně jako většina části jižní Moravy.

Celkově se ve zdejší oblasti vyskytuje téměř sedm set druhů různých rostlin a živočichů. Některé druhy, které jsou většinou chráněné a vyskytují se ve zdejších oblastech, tvoří největší populace. Většina druhů lesních porostů je zvláště chráněných, patří mezi ně například *mečík bahenní*, *kosatec sibiřský* nebo *řeřišnice malokvětá*. Mezi živočichy žijící zde patří *čáp černý*, *rosnička zelená* a *lelek lesní*.

„Nejvýraznějšími negativními vlivy, dlouhodobě působícími na zdejší porosty, jsou především lesní hospodářství (mýtní věk řady cenných porostů, přikrmování zvěře, vnášení nevhodných dřevin – borovice lesní i černá) a pokles hladiny podzemní vody výrazně podpořený množstvím průzkumných vrtů a dřívější těžbou hnědého uhlí.“²³

²¹ ESTERKA, František – ONDRUŠ, Vladimír. *Dolní Bojanovice: Publikace k 800. výročí první písemné zprávy o trvání obce Dolní Bojanovice*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 1996, s. 9.

²² PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 7.

²³ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 15.

3 KULTURNÍ ŽIVOT V OBCI

Obec Dolní Bojanovice je svým bohatým kulturním děním známá po celém Podluží. Kultura zde je úzce spjata také s duchovním životem, jelikož se mnoho akcí odehrává v místním kostele sv. Václava, který je dominantou celé obce. Kulturní a duchovní život jsou tedy neodmyslitelnou součástí naší vesnice.

3.1 Výroční zvyky a obyčeje

Všechny lidové tradice, zvyky a obyčeje jsou každodenností života místních obyvatel a úzce spolu souvisí. Největší slavností celého roku jsou hody, které se slaví na celém Podluží. Hody většinou připadají na den, kdy byl vysvěcen místní kostel. V Bojanovicích se jedná o nejbližší neděli po svátku sv. Václava, který je patronem zdejšího kostela. Při těchto slavnostech se schází nejširší okolí přespolečných, ale i příbuzných a známých. Jedná se o velkou slávu, díky které se nejlépe pozná místní tradice, a především bohatost podlužáckých krojů.

Mimo jiné se během celého roku pořádají nejrůznější taneční zábavy, plesy apod. Většinu akcí doprovází dechové a cimbálové muziky, často se jedná o místní uskupení. Největší podívanou je zdejší krojový ples, který každoročně pořádá místní organizace KDU-ČSL. „*Tradice krojových plesů začala v dobách po druhé světové válce, kdy se začínal vytrácet kroj jako každodenní oděv. Samozřejmě byl oblékán o nedělích a o slavnostech, ale běžně docházelo k transformaci ke konfekčnímu oděvu. Dáno to bylo také tím, že tolik lidí už nepracovalo v zemědělství, ale za práci se přesouvali do města, kde se kroj již běžně nenosil. Plesy byly tak možností kroj obléct, zachovat a nechat se uchvátit jeho krásou.*“²⁴ Celý ples vrcholí již tradičně předtančením besedy, kterou tančí místní chasa s přespolečnými hosty. Střídá se tančení moravské a české besedy, každá je trochu odlišná, ale obě vyžadují píli a velkou trpělivost při nácvičku.

Mezi další místní tradiční zvyky patří např. *Tři králové, Fašaňk, Smrtná neděle, Dívčí vínek, Stavění májek, Zarážení hory, Volba stárků* aj. Některé ze zmiňovaných zvyků se dodnes bohužel nezachovaly, ale mnohé se stále udržují a zanechávají tak dlouholetou tradici. Většina z těchto zvyků se odehrává především mezi krojovanou

²⁴ Dolnibojanovice.cz [online], [cit. 29. 1. 2020]. Dostupné z <https://www.dolnibojanovice.cz/aktualne/galerie/fotogalerie-2019/12-ledna-krojovy-ples/>.

mládeží neboli chasou, která si každý rok volí své zástupce. Ti mají za úkol starat se o fungování chasy, průběh hodů, o nacvičení besedy na krojový ples atd. Volba stárků se každoročně koná na svátek sv. Štěpána. Začíná se dopoledne mší svatou, která je sloužena za všechny svobodné mládence v obci. Ti jsou při mši přítomni v krojích a po mši se přesunou do kulturního domu, kde probíhá samotná volba. Dříve si dosavadní stárce své zástupce vybírali sami a nechali ostatní členy chasy, aby výběr buď schválili nebo zvolili jiné kandidáty. Dnes si stárce vybírají své nástupce a na těch pak záleží, zda tuhle náročnou funkci přijmou, nebo ne. U volby jsou přítomni také zástupci obce a kněz, aby mohli dosavadním stárkům poděkovat za jejich službu a nově zvoleným popřáli mnoho sil a dali jim požehnání. Stárek se svým způsobem stará o celou chasu a pokud je potřeba, musí se za chasu postavit, ať jde o cokoliv. Proto se při vyhazování nově zvolených stárků zpívá:

*„Bojanovský stárku, buď veselý,
neboj sa ty facky uderení.
Budeš-li sa, stárku, facky báti,
nebude za tebu chasa státi.“²⁵*

Současná bojanovská chasa má celkem čtyři stárky. Výsadou stárka je právo v podobě opentlené vařečky, které má zastrčené za pravou čižmou. Toto právo si musí každý stárek při krojových akcích dobře hlídat a pokud mu ho někdo ukradne, musí zaplatit drahé výkupné. Po volbě stárků pak chasa koledovat po místních děvčatech.

V současné době si volí také děvčata své stárky. Volba probíhá na Nový rok a je zahájena opět tradiční mší svatou, která je sloužena za všechny svobodné dívky. Poté se děvčata přesunou do některého z místních vinných sklepů, kde už samotná volba probíhá. Ta se koná tajně a je to záležitost čistě jen mezi děvčaty.

3.1.1 Svatováclavské hody a hodky s vinobraním

Jak už bylo zmiňováno, Svatováclavské hody a s nimi spojené i hodky s vinobraním patří mezi nejslavnostnější ze všech místních slavností a tradic. Svatováclavské proto, že se slaví na svátek sv. Václava, který je patronem zdejšího

²⁵ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 220.

kostela. Oficiálně tedy začínají nejbližší nedělí kolem tohoto svátku. Ale přípravy, kterých je mnoho a vyžadují hodně úsilí a práce, začínají o něco dříve.

Krojovaná chasa připravuje taneční parket, kterému se říká „pod zeleným“ a staví máj, což není jednoduché. *„Chlapci musí sehnat urostlé stromy, které opracují, spojí a děvčata je pak nazdobí. Pomocí žebříků a tyčí, svázaných nebo stlučených na konci do vidlice, chlapci a muži postupně vztyčují máj uprostřed tanečního parketu ‚pod zeleným‘ a zajišťují ho před pádem.“*²⁶

Jakmile jsou všechny potřebné věci nachystány, hlavní hodovní program může začít. Celá slavnost je zahájena v neděli dopoledne v kostele sv. Václava, kde se schází téměř všichni členové chasy v krojích. Mši doprovází svou hudbou a zpěvem místní Svatováclavský sbor a orchestr, který celé slavnosti dodává tu pravou atmosféru a krásně nás naladí na to, co bude v nejbližších dnech následovat. Na tuto slavnostní mši se sjíždí nejen místní obyvatelé, ale také lidé z blízkého i vzdálenějšího okolí, protože taková podívaná stojí opravdu za to. Tradiční je také nedělní hodovní oběd v podobě kachny se zelím a nesmí chybět ani dobré bojanovské víno.

Odpoledne se pak chasa schází opět v kostele, kde se koná krátké požehnání a poté již vychází slavnostní krojovaný průvod za doprovodu dechové hudby pro prvního a druhého stárka. Oba přivítají hosty z řad domácích i přespolních, celou chasu a vůbec všechny účastníky Svatováclavských hodů. Poté následují stárkovské hošije²⁷ a sólo stárků s maminkami a dalšími členy rodiny. Všichni, kteří se přišli na průvod podívat, si mohou nabídnout dobrých koláčů, zákusků, vína či domácí slivovice. Jakmile jsou stárci v průvodu se zbytkem chasy, pokračuje se směrem k tanečnímu parketu „pod zeleným“, kde už probíhá zbytek zábavy.

„Pod zeleným“ se tančí po sólech – valčík, dvě polky a vrtěná. Stárci se starají o hladký průběh celých hodů, zajišťují pitný režim pro muzikanty a také pro celou chasu, posypávají taneční plac pískem, aby se na něm dobře tancovalo atp. V průběhu odpoledne pak přijíždí chasy z přespolních vesnic a každá má možnost se ukázat při zpěvu a následném verbuňku, stárci každou chasu zvlášť vítají a zavdávají jim dobrého místního vína. Po příjezdu všech okolních chas následuje přespolní sólo, při kterém platí pravidlo, že spolu nesmí tancovat dva domácí. Pokud se tak stane, pár je z tanečního placu na

²⁶ PAJER, Jirí a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 213.

²⁷ Hošije jsou mužské tance – muži si vymyslí krátkou píseň a potom za doprovodu dechové muziky vyskakují a verbují.

židlích vynesena a je nucen se vyplatit. Poté následují hoši, chlapci i ženáci přichází zazpívat před muziku. Většinou se jedná o vymyšlené a improvizované písně, které mají především pobavit. Okolo osmé hodiny se všichni hosté přesunou na večeri k jednotlivým členům z místní chasy, kde je o ně dobře postaráno. Zpěv, dobrá nálada, hodovní večere a domácí víno je téměř vždy součástí. Po večeri se všichni vrací zpět „pod zelené“, kde pokračuje taneční zábava až do brzkých ranních hodin za doprovodu dechové a cimbálové muziky.

Hody probíhají ještě následující dva dny – v pondělí a úterý. Pondělí je typické tím, že je určeno převážně pro domácí obyvatele. Zvláštní nástup mají mužáci, což jsou ženatí muži. Ti mezi sebe přivítají ty, kteří se během uplynulého roku oženili tzv. „pasováním na ženáče“. Bojanovským zvykem při hodovním pondělí je také příchod paní starostky, místostarosty a místního faráře, kteří všechny přivítají a pan farář se společně se všemi pomodlí modlitbu za příznivé počasí a dobrý průběh zbytku hodů. Zábava poté pokračuje obdobně jako v neděli.

„Úterý po hodech začínají krojování chlapci v hospodě snídání. Hody jsou téměř u konce a je tedy třeba na ně ‚vydělat‘. Chasa od rána projíždí obcí s koni a vozem, na kterém veze víno, jímž zavdává všem, koho na ulici potkají. Od lidí pak dostávají dýně, turkyňové klasy nebo jenom dýňová jádra, v poslední době i peníze. Tyto věci se potom vydraží na hodky. Dříve byla tato akce nezbytná, aby se dorovnaly příjmy a výdaje a nemuseli je ze svých kapes hradit stárci. S chasou chodí také muzikanti a na častých zastávkách se tančí, zpívá a verbuje. Dříve se tyto zastávky dělaly u hospodářů, kterým kapela zahrála za jejich štědrost a chlapci v kole vytočili všechny ženy a dívky z domu. Dnes se chasa zastavuje na faře, u Obecního úřadu, v základní škole, v různých podnicích a také na hřbitově, kde se pomodlí za kamarády, kteří se letošních hodů nedožili.“²⁸

Při večerní zábavě mají hlavní roli především dívky, které jsou převlečeny za chlapce. Mají nástup, zpívají a verbují jako chlapci v předcházejících dnech, po jejich nástupu se tancuje tzv. maminkovské sólo. To spočívá v tom, že každá místní dívka převlečená za chlapce vyzve svoji maminku k tanci. Tohle sólo se stalo velice oblíbenou tradicí, slouží především jako poděkování všem maminkám za chystání krojů a jiné přípravy na hody. Chlapci se po náročném obchůzce vesnicí schází u stárka, kde vymýšlí nějakou vtipnou scénku, kterou v pozdějších večerních hodinách „pod zeleným“

²⁸ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 217.

předvedou. Většinou se jedná o příběhy týkající se místních lidí a událostí, které se staly. Zkrátka se většinou volí téma, které je publiku blízké a dobře známé. Takové scénky sklízí velký úspěch, který je potvrzen obrovským aplausem jásajícího publika. I přespolní chasy se jezdí pochlubit tím, jakou scénku vymyslely. Ty se často týkají událostí, které se staly během uplynulých hodových dní. Některé chasy jezdí se scénkou pouze za účelem udělat tzv. „na potvoru“. Takže přivezou na kárce třeba piliny, písek, mouku, vodu a roznesou to po celém tanečním parketě. V tu chvíli pak přichází na řadu děvčata se smetáky a všechno musí uklidit, aby se „pod zeleným“ dalo opět tancovat. Po všech scénkách a nástupech ostatních přespolních chas zábava pokračuje obdobným způsobem jako v předcházejících dnech.

Následující víkend se konají tzv. hodky s vinobraním, což jsou v podstatě takové dozvuky ukončující veškerou slávu, která se konala v předcházejících dnech. Krojovaná chasa se opět schází u kostela, odkud vychází průvod „pod zelené“, kde probíhá taneční zábava za doprovodu dechové hudby.

„Chasa v Dolních Bojanovicích pořádá na hodky (týden po hodech) otvírání ‚hory‘ a zahajuje vinobraní tím, že pod ‚zeleným‘ pod mají navěší hrozny, které pak během taneční zábavy hlídají hotaři. Chlapci během tance s tanečnicí nepozorovaně vyskakují a snaží se své partnerce utrhnout hrozen. Hotaři ‚zloděje‘ chytají a předvádějí před rychtářský soud, kde musí zaplatit pokutu.“²⁹ V posledních letech se kromě hroznů věší také různé sladkosti a jiné ovoce. Hodky jsou neodmyslitelnou součástí hodů, které slouží mimo jiné také k setkání a navození dobré nálady celé dědiny.

3.2 Význam náboženství v obci

„Výrazná většina dolnobojanovických občanů (93,9 %) jsou podle sčítání v roce 1990 vyznání římskokatolického, které ovlivňuje jejich občanský postoj ve společnosti po stránce kulturní, morální i politické.“³⁰

²⁹ ESTERKA, František – ONDRUŠ, Vladimír. *Dolní Bojanovice: Publikace k 800. výročí první písemné zprávy o trvání obce Dolní Bojanovice*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 1996, s. 143.

³⁰ ESTERKA, František – ONDRUŠ, Vladimír. *Dolní Bojanovice: Publikace k 800. výročí první písemné zprávy o trvání obce Dolní Bojanovice*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 1996, s. 150.

Velkomoravská říše se se svými centry například v Mikulčicích nebo Starém Městě u Uherského Hradiště stala kolébkou křesťanství na celé jižní Moravě, které se postupně šířilo do českých zemí v průběhu 9. století. Z těchto ideálů žije národ dodnes.

Kostel v Dolních Bojanovicích byl postaven ve 14. století a byl zasvěcen sv. Václavovi. Je možné, že zde kostel stál již ve 12. století, protože v tehdejší době Bojanovice patřily klášteru Hradisko u Olomouce. Tehdy bylo zasvěcování kostelů sv. Václavovi na Moravě běžné, podněty k tomu přicházely právě z Olomouce, kde byl biskupský kostel zasvěcen právě sv. Václavovi.

Za tu dobu v naší farnosti vystřídal působitě několik kněží, v současnosti zde působí Mgr. Petr Karas, který je farářem v Dolních Bojanovicích od roku 1999, čili více než dvacet let. Asi 50 % obyvatel pravidelně dochází na bohoslužby konané v místním kostele. Myslím si, že na tom má zásluhu především sám kněz, který se farnosti aktivně věnuje a investuje do ní velkou část svého volného času. Také výuka náboženství v místní škole, kterou vede sám Petr Karas s výpomocí katechetek, je navštěvována velkým počtem žáků. Jedná se přibližně o 70-85 % dětí. Ty se pravidelně účastní soutěže Bible a my, ve které sklízí každoročně velké úspěchy. Na začátku školního roku se koná mše svatá, která je sloužena především za všechny žáky, učitele a za úspěšný průběh celého roku. Každou středu pak jsou slouženy mše, které jsou určeny přímo pro děti, pátky jsou zase věnovány mládeži a starším dětem. Místní farář se snaží středeční mše pojímat zábavnou formou, aby děti dokázal zaujmout, což se mu bezpochyby dobře daří. Na každý týden si připravuje příběh o zvířátku, z kterého plyne nějaké ponaučení a následně jej převede do běžného lidského života. Tyhle mše jsou hojně navštěvovány nejenom dětmi, ale také jejich rodiči a prarodiči.

Prohloubila se také příprava na křest, první svaté přijímání, biřmování i manželství. Přes týden je kostel otevřený během celého dne, kde adoruje vždy alespoň jedna osoba. Každý čtvrtek se v kostele konají tiché adorace a před většími svátky jsou adorace celonoční. Zvláštností jsou také adorace konané vždy první pátek v měsíci, které jsou obohacené o hudební doprovod.

3.2.1 Církevní rok

Rok můžeme rozdělit několika různými způsoby, jedním z nich je rozdělení podle církevního roku, kterému se dá jinak říci také liturgický. Církevní rok začíná první nedělí

adventní, což je čtyři neděle před Vánocemi. Odráží se od Ježíšova života a od událostí, které se v jeho životě staly, proto začíná právě tehdy, kdy se všichni křesťané připravují na Jeho narození. Jak už bylo zmíněno, v Dolních Bojanovicích má křesťanství velký význam, a proto se mnoho místních občanů právě církevním rokem řídí.

V době adventní se konají každý den tzv. roráty, což jsou ranní mše, pro které je charakteristická píseň „Ejhle, Hospodin přijde“. Roráty jsou hodně navštěvované a u místních dětí velmi oblíbené. Každé třídě je přidělen jeden den v týdnu, ve který se rorátů účastní. Děti dostávají razítka za každou účast na mši a ty nejaktivnější pak čeká zasloužená odměna.

„O Štědrém dnu se dodržoval přísný půst. Byl to ‚půst újmy‘ a půst od masa. Půst újmy spočíval v tom, že se každý mohl dosyta najíst jen jednou za den.“³¹ V dnešní době už se půst tak zásadně nedodržuje, v každé rodině jsou ale jiné zásady a tradice, které se snaží dodržovat. Vrcholem Štědrého dne je půlnoční mše svatá, kterou tradičně doprovází místní Svatováclavský sbor a orchestr. Při „půlnoční“ zaznívá již po několik let známá Rybova mše „Hej mistře!“. Svátek svatého Štěpána je svátkem mužů, ti jsou při mši přítomni v krojích a mše je obětována především za ně. Týden po Vánocích se slaví svátek svaté Rodiny, při které probíhá obnovení manželských slibů.

Slavení Silvestra se farnost nijak zvlášť neúčastní, protože zábava odehrávající se v těchto dnech je spíše světského charakteru. Z duchovního hlediska je na Silvestra možnost pobožnosti, modlitby nebo účasti na mši v místním kostele sv. Václava. *„První leden byl zasvěceným svátkem Obřezání Páně, v současnosti je to slavnost Matky Boží Panny Marie.“³²*

Dříve byl svátek sv. Tří králů, který připadá na 6. ledna, zasvěceným svátkem a po vánočních prázdninách se do školy nastupovalo až po něm. Den před tímto svátkem se světila voda, kadidlo a křída, kterou se nade dveře psala počáteční písmena tří králů stejně, jako je tomu i dnes. Na konci 20. století se začala pořádat tříkrálová sbírka, díky které se vybíraly finanční dary pro charitativní účely. V roce 2016 se v obci vybralo 137 063 Kč.

Dalším důležitým svátkem v průběhu liturgického roku jsou Hromnice (Uvedení Páně do chrámu), které připadají na 2. února. V tento den se žehnají svíce, kterým se říká

³¹ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 317.

³² PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 318.

hromničky, ty se dříve rozsvěcovaly v domácnostech při bouřkách, které před nimi měly chránit.

Následuje doba postní, která začíná tzv. Popeleční středou, v ten den se drží přísný půst a je udělován popelec na znamení kajícího. Pátá neděle postní je označována jako „smrtná“. „*Od 17. stol. bylo zahalování křížů a obrazů stanoveno na pátou neděli postní, protože jí tehdy začínalo období připomínky Kristova utrpení.*“³³

Následující neděle se nazývá Květná, tou začíná svatý týden. Při mši se zpívají tradiční pašije. Na Zelený čtvrtek „odlétají“ zvony do Říma a po zbytek mše i následujících dní na hodinách kostela neodbívají zvony. Místo každého zvonění chodí chlapi po vesnici a hrkají s tzv. „hrkači“. Tahle tradice se drží již po mnoho let, a i nadále se zachovává i přesto, o jak náročnou činnost se jedná. Náročnost spočívá především v tom, že chlapi chodí „hrkat“ během dvou dnů celkem sedmkrát a musí vždy obejít celou vesnici, přičemž se na předem určených místech rozdělují. A nejen, že hrkají přes den, ale hrkají také v brzkých ranních hodinách. Velký pátek je dnem přísného postu a většina místních věřících jej opravdu dodržuje. Při obřadech na Bílou sobotu opět „přilétají“ zvony z Říma a celý kostel se rozeznívá krásným a slavnostním zvukem varhan. Boží hod velikonoční je největší slavností v průběhu celého liturgického roku, mši doprovází již zmiňovaný Svatováclavský sbor a orchestr. Přítomna je také mládež v krojích. „*Doba velikonoční trvá padesát dní od Zmrtvýchvstání Páně a končí svátkem Soslání Ducha svatého. Deset dní před jejím ukončením se slaví Nanebevstoupení Páně. Týden po Soslání Ducha svatého na Nejsvětější Trojici bývá obvykle první svaté přijímání dětí. Je to vždy velká slavnost v kostele i v rodinách.*“³⁴ Další neděle bývají označovány jako tzv. neděle v mezidobí, těch bývá včetně slavnosti Krista Krále třicet tři nebo třicet čtyři.

Na začátku mezidobí nás čekají další dva významné liturgické svátky – slavnost Těla a Krve Páně (Boží Tělo) a slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Tyto dva svátky mají v naší obci velký význam. Na svátek Božího Těla je sloužena mše svatá v místním kostele sv. Václava za doprovodu Svatováclavského sboru a orchestru. Po mši se jde průvodem vesnicí, po cestě jsou předem nachystány čtyři oltáře na určitých místech, které mají k přichystání na starost jednotlivé rodiny. U každého oltáře se koná krátká pobožnost

³³ Liturgie.cz [online], [cit. 13. 2. 2020]. Dostupné z <http://www.liturgie.cz/temata/liturgicky-cas/liturgicky-rok/doba-postni>.

³⁴ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 318.

se zpěvem. V průvodu nechybí ani krojovaná chasa a malé děti, které byly u prvního svatého přijímání. Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova je zahájena tentokrát o něco kratším průvodem za doprovodu dechové hudby. Krojovaná děvčata nesou nástroje, které symbolizují Kristovo umučení. Po průvodu je sloužena mše ve venkovním prostoru před místním kostelem.

Neodmyslitelnou součástí církevního roku je také slavnost Všech svatých, která připadá na 1. listopadu a s ní spojené také dušičky, kdy vzpomínáme na všechny naše blízké zemřelé. Posledním významným svátkem, který si v průběhu liturgického roku připomínáme, je slavnost Krista Krále. *„Ještě v roce 1969 připadal tento svátek na poslední neděli v říjnu. Od sedmdesátých let se slaví poslední neděli před 1. nedělí adventní.“*³⁵

³⁵ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 319.

4 POČÁTKY HUDEBNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

„V součinnosti s praktickým provozováním hudby nastala potřeba výuky mladých hudebních adeptů na hudební nástroje. V prvotních dobách vyhrávali hudebníci samoukové, většinou neznalí not a o jejich přístupu k ovládnutí hudebních nástrojů se dá těžko hovořit. Základní zázemí této činnosti přicházelo zpravidla od rektora školy, regenschoriho³⁶, v závislosti na jeho schopnostech a dovednostech. K takovým v minulosti u nás patřili učitelé Jan Vodička, Antonín Drdacký, Fabián Škrobák nebo za druhé světové války štábní kapitán Pavel Dziendziel.“³⁷

O počátku hudebního vzdělávání v obci můžeme hovořit až v poválečném období, kdy nastupující pedagog Pavel Janeček zahájil svou výuku hudby. Co se týče jeho hudebního nadání, určitou zásluhu můžeme přisuzovat místnímu samoukovi Janu Červenkovvi, který Pavla Janečka naučil hrát na housle. Ten původně své žáky vyučoval u sebe doma a v soukromých bytech, později ale s přibývajícím zájmem rozšířil svou výuku do větších prostor. Pavel Janeček zastával funkci pedagoga ve všech směrech, zvládal vyučovat na různé hudební nástroje.

„V padesátých letech byla soukromá výuka hudby zakázána, tehdy však řada Janečkových žáků své nástroje solidně ovládala. Proto v roce 1958 vznikl Kurz hudební výchovy při Osvětové besedě MNV.“³⁸ Nejprve výuka probíhala v šatně kinosálu, který sloužil mimo jiné k veřejným vystoupením, byl totiž vybaven starým vídeňským křídlem. Na konci padesátých let byly postaveny dvě učitelské bytovky. Jeden z bytů byl vyhrazen právě pro potřeby výuky hudebního kurzu, kde začalo probíhat vyučování hudební nauky. Během následujících let se výuka uskutečňovala v nejrůznějších prostranstvích, například v místní Slovácké chalupě.

Kurz hudební výuky probíhal až do roku 1992, v té době navštěvovalo kurz každoročně až sto čtyřicet žáků. Díky tomu vznikla kromě chrámového sboru a orchestru také řada hudebních souborů, která působí dodnes. Mezi ně patří například dechová hudba *Bojané, Šohajka, Liduška*, cimbálové muziky i řada jiných seskupení či pěveckých sborů.

³⁶ Regenschori je funkce vedoucího chrámového sboru.

³⁷ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 321.

³⁸ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 321.

4.1 Osobnost učitele Pavla Janečka

Pavel Janeček se narodil 16. července 1923 v Dolních Bojanovicích. Byl významným hudebníkem a pedagogem v Základní umělecké škole v Hodoníně a také v Dolních Bojanovicích. Právě jeho zásluhou se v Dolních Bojanovicích začalo hudební vzdělávání tolik rozvíjet. On sám stojí za samotným zrodem místní hudby, ale také několika úspěšných zpěváků a hudebníků či hudebních seskupení.

„Pavel Janeček provozováním náročných hudebních děl, převážně chrámových, začal školit mladé zájemce o hru na různé hudební nástroje, což byla činnost svým způsobem velmi záslužná. Vyučoval Zastoupení všech potřebných instrumentů tak diametrálně rozdílných, počínaje smyčcovými, přes klávesové až po dechové, dřevěné i žesťové nástroje. Taková výuka samozřejmě sahá jen do určitého stupně dovednosti, ale on to dokázal a svým způsobem zvládl.“³⁹

Jeho odkaz v naší vesnici se odráží ve všech generacích a má značný vliv také na současnou místní hudební kulturu, která je především díky jeho osobnosti velice rozmanitá. A právě jemu vděčíme za možnosti, především ty hudební, které tady máme. Například ZUŠ, která nabízí velké množství hudebního vzdělání, spoustu hudebních souborů a seskupení, ať už tradičního či méně tradičního rázu nebo různé hudební slavnosti a festivaly.

Učitel Pavel Janeček zemřel 10. dubna 2002 ve věku sedmdesáti osmi let. Při příležitosti 15. výročí ZUŠ byla 25. 11. 2007 na budově ZUŠ vystavěna pamětní deska učiteli Pavlu Janečkovi. V rámci této akce vystoupil žesťový soubor a dětský sbor ZUŠ, dále Svatováclavský sbor a orchestr, DH Bojané, CM Morava, Zádruha a Grajcar.

³⁹ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 321.

4.2 Současná podoba základní umělecké školy

„Na základních školách České republiky se věnuje hudební výchově nedostatečná pozornost. Hudební vzdělání třeba dopřát každému tak, aby se dovedl v hudbě orientovat a obohatit estetické cítění vlastní i posluchačů. Hudba není pouze zábavou, ale i určitým druhem umění ovlivňujícím charakterové vlastnosti člověka jako umění vůbec.“⁴⁰

Místní základní umělecká škola byla založena roku 1992 a již tehdy bylo o hudební vzdělávání místních dětí velký zájem. Ředitelem školy se stal absolvent brněnské konzervatoře Štěpán Esterka, který tuto funkci plnil až do roku 2012. Místo ředitele po konkurzním řízení převzal jeho syn Stanislav Esterka, absolvent JAMU Brno. Ten je ředitelem místní ZUŠ dodnes. Zástupcem ředitele je v současné době Tomáš Červenka a celkový počet pedagogů ve školním roce 2019/2020 je sedmnáct.

Základní umělecká škola v Dolních Bojanovicích nabízí základy vzdělání v hudebním, výtvarném a tanečním oboru. Mimo jiné také vyučuje na dalších třech pracovištích, a to v Lužicích, ve Starém Poddvorově a v Mutěnicích. ZUŠ spolupracuje například s ostatními Základními uměleckými školami Jihomoravského kraje, dále s obcí Dolní Bojanovice, Lužice, Mutěnice, Starý Poddvorov, také s Janáckovým divadlem a Státní filharmonií Brno.

V současné době ZUŠ navštěvuje nad 300 žáků, nejvíce navštěvovaným oborem je obor hudební. Mimo jiné zde působí dechový soubor, cimbálová muzika, dva dětské sbory a Musica Magnifica⁴¹, komorní smyčcový soubor, komorní žesťový soubor a kytarový soubor. Hudební obor nabízí hned několik možností, žáci si mohou zvolit téměř jakýkoliv hudební nástroj a na ten se naučit hrát. Místní ZUŠ poskytuje například hru na klavír, varhany, cimbál, bicí nástroje, kytaru, housle, violoncello, zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, hoboj, trumpetu, pozoun a na jiné žesťové nástroje. Každý ze zmiňovaných oborů má své vedoucí pedagogy. Hudební obor se ještě dále rozděluje na oddíl strunných nástrojů, jehož vedoucí je Milan Kurc. Pěveckou činnost a dechové a bicí

⁴⁰ ESTERKA, František – ONDRUŠ, Vladimír. *Dolní Bojanovice: Publikace k 800. výročí první písemné zprávy o trvání obce Dolní Bojanovice*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 1996, s. 100.

⁴¹ Musica Magnifica je mládežnický sbor při místní ZUŠ.

nástroje má na starost Lenka Esterková, DiS. art. Vedoucí výtvarného oboru je Zuzana Zimková, DiS. a taneční obor má na starost MgA. Leona Ryšavková.

5 JARNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL

Jarní hudební festival je v Dolních Bojanovicích již tradičně pořádaná akce, která se koná jednou za dva roky, a to na přelomu března a dubna. První hudební festival byl uspořádán ve spolupráci s Českým rozhlasem Brno 22. března 1998 až 12. dubna 1998. Festival je rozdělen zpravidla do čtyř neděl a posluchači si tak mohou vybrat podle toho, který program se jim nejvíce zamlouvá. Jedná se o vážnou hudbu profesionálních umělců. Festival sklízí každoročně velké úspěchy a hojnou účast především z řad místních, ale i přespolních obyvatel.

U zrodu tohoto již tradičního hudebního festivalu stálo několik osob, mezi které patřil tehdejší starosta obce Stanislav Fatěna, radní Josef Komosný, ředitel místní základní umělecké školy Štěpán Esterka a někteří zástupci Českého rozhlasu Brno, dále hudební redaktor Jan Šimíček a profesor konzervatoře v Brně Rudolf Zavadil.

V roce 1998, kdy se konal první ročník této akce, byl festival zahájen tehdejším starostou obce Stanislavem Fatěnou a také generálním ředitelem Českého rozhlasu Brno Ruzbehem Oweyssim. Zajímavostí je, že všechny koncerty pořádané téhož roku byly natáčeny právě Českým rozhlasem a následně byly vysílány v pořadu s názvem *Výprava do říše tónů z Dolních Bojanovic*.

„Milovníci vážné hudby mají možnost na pódiu Obecního domu každoročně uvítat špičkové umělce a soubory. Na Jarním hudebním festivalu účinkovali například profesionální sólisté cembalistka Barbara Maria Willi, klarinetisté Emil Drápela a Felix Slováček, violoncelista Jan Škrdlík, houslisté Pavel Šporcl a Jaroslav Svěcený, dále Komorní orchestr SOLISTI DI PRAGA, Komorní orchestr Janáčkovy filharmonie Ostrava, Janáčkovo kvarteto, Filharmonický sbor Brno, Brass band Brno, včetně bojanovického Svatováclavského sboru a orchestru a dalších profesionálních těles.“⁴²

⁴² PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 327.

6 MÍSTNÍ HUDEBNÍ USKUPENÍ

Obec Dolní Bojanovice je známá také pro svoji mimořádnou hudebnost, za kterou vděčíme především místnímu učiteli hudby Pavlu Janečkovi, jenž stál u počátku hudebního vzdělávání v obci.

V současné době v Dolních Bojanovicích působí až osmnáct hudebních těles různých žánrů. Jak napsala redakce časopisu *Hudební rozhledy* v r. 1994: „*Že tolik kapel nemá leckteré okresní město? Tady je to tak – jeden odloží banjo a jde si vystříhnout sólo do dechovky, druhý zase vymění elektrickou kytaru za housle u druhého pultu v orchestru. A na slavnostní mši v kostele se sborem a orchestrem se sejdou všichni, celá obec.*“⁴³

6.1 Dechové hudby

O tom, jaké měla dechová hudba (dále jen DH) v Dolních Bojanovicích počátky, se nezachovalo mnoho písemných dokumentů, máme však k dispozici některé informace alespoň z ústního podání⁴⁴. Již v době Rakousko-uherské monarchie v obci existovala dechovka pod vedením Eduarda Pufbergera. V období první republiky, konkrétně ve dvacátých letech, zde působila kapela, kterou vedl Martin Fatěna a která hrála až do roku 1932. Již v té době byla v obci řada dobrých muzikantů, kteří dokázali zahrát na různé nástroje, díky čemuž se uplatnili jak v dechovce, tak i například v místním chrámovém orchestru.

Nová kapela byla vytvořena roku 1932 Josefem Vacenovským, který zde vyučoval mnoho žáků na nástroje smyčcové i dechové. Z těchto žáků si později vytvořil svoji vlastní dechovku a po absolvování kapelnických zkoušek se stal také kapelníkem. Tato kapela, sklízějící mnoho úspěchů, zde působila až do okupace, kdy byla zakázána veškerá kulturní činnost. Po druhé světové válce dechovka ještě nějakou chvíli hrála, ale vzhledem k tomu, že se začaly vytvářet nové a nové kapely, hudebníci odcházeli a kapela se po nějakém čase rozpadla.

⁴³ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 320.

⁴⁴ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 327.

6.1.1 DH Bojané

Vznik *DH Bojané* souvisí s rozvojem hudebního vzdělávání v obci. Díky založení Hudebního kurzu byla žákům k dispozici odborná výuka na hudební nástroje. V kurzu totiž vyučoval také Michael Komosný, který se stal později kapelníkem dechovky. Uměleckým vedoucím a dirigentem byl učitel Pavel Janeček. Tato kapela hrála zpočátku pouze v menším seskupení, říkalo se jí malá dechová hudba „*sedmička*“ a v roce 1959 byla doplněna na deset hráčů.

První veřejné vystoupení, kterým na sebe DH upozornila, se konalo při volbách v roce 1960. Zároveň pak kapela účinkovala v barevném filmu *Vinohrady dozrávaly*, který se zabýval kulturním životem obce. V roce 1970 dechovka zvítězila v krajské soutěžní přehlídce v Dolních Bojanovicích, čímž si otevřela cestu do druhého ročníku celostátní soutěže *Zlatá křídlovka* v Českých Budějovicích. V téhle době kapela používala název *Podlužácká dechová hudba z Dolních Bojanovic*. Při jejich účasti v soutěži *Zlatá křídlovka* se umístili na třetím místě, byli zároveň prvními účastníky z Jihomoravského kraje. Mimo jiné obdržel zpěvák Vojtěch Račický diplom za nejlepšího zpěváka celé soutěže.

Roku 1974 se DH zúčastnila pořadu *Muziky, muziky*, který nahrával Československý rozhlas a Československá televize Brno. O rok později přijala kapela název *Bojané*, a to díky návrhu bojanovského rodáka Františka Fanyrna Krše. Pod tímto názvem vystupuje kapela dodnes. Od roku 1977 se stává dirigentem kapely Karel Bohůn. Pro DH se upravovaly skladby od Metoděje Prajky, ke kterým vymýšlel text František Fanyrn Krša.

Pod názvem *Hrajte nám, Bojané* vyšla v roce 1978 jejich první gramofonová deska, kterou vydalo vydavatelství *Panton*. I nadále docházelo ke stále větší spolupráci s *Československou televizí i rozhlasem*. Kapela se v těchto letech zaměřuje především na pořady lidových vypravěčů a zpěváků. Na jejich vystoupení byli zváni zpěváci, kteří určitým způsobem ovlivnili lidovou hudbu. Jedním z prvních sólistů tehdy ještě *Podlužácké dechovky* byl například Jožka Severin z Tvrdonic.

Během následujících let se v dechovce vystřídal několik kapelníků. Roku 1984 se *Bojané* zúčastnili mezinárodního televizního pořadu *Ein Kessel Bunt*. Od roku 1990

přijímá funkci kapelníka Štěpán Esterka, který s kapelou o dva roky později získal první místo v celostátním kole soutěže *Polka fest*, která se konala v Kyjově. V roce 2001 přejal po svém otci funkci vedoucího kapely Mgr. Stanislav Esterka, který je kapelníkem dodnes. O rok později se kapela zúčastnila soutěže *O zlatou křídlovku*, kde vyhrála první místo a titul absolutního vítěze. DH vystupovala pod taktovkou Jana Slabáka, který s dechovkou spolupracuje a je profesorem na brněnské JAMU.

Mimo jiné kapela vystupovala na různých festivalech a pořádala své vlastní koncerty, což ovlivnilo jejich vzrůstající popularitu nejen v České republice, ale i v zahraničí. *Bojané* vystupovali například ve Švýcarsku, Německu, Holandsku, Belgii nebo ve Francii. V osmdesátých letech DH absolvovala až sto vystoupení ročně, v roce 1981 jich bylo dokonce sto dvacet osm.

V následujících letech kapela vydávala svá další CD či DVD, u nichž kladla důraz především na tradiční pojetí vycházející z místního regionu, který je znám pro svoji bohatost na písňovou lidovou tvorbu.

6.1.2 DH Šohajka

DH Šohajka začala fungovat počátkem roku 1982, na vzniku kapely měl velký podíl tehdejší kulturní pracovník Vítězslav Prát, který dechovku podporoval. Jako první příležitost, na které mohli předvést svůj talent publiku, byla svatba syna již zmiňovaného učitele Pavla Janečka, který stál při vzniku hudebního vzdělávání v Dolních Bojanovicích. Název *Šohajka*, který je opravdu výstižný vzhledem k obsazení většiny mladých a svobodných mládenců, vybral místní básník Fanyň Krša.

Kapela si brzy po založení našla své fanoušky a popularitu, vystupovala na různých festivalech a přehlídkách, například v Ratíškovicích, Kolíně, Hluku, ve Strážnici a jinde. To vše pod vedením tehdejšího uměleckého vedoucího Karla Bohůna, který je na všechna vystoupení pečlivě připravoval. Již po dvou letech dechovka vyhrála v krajské soutěži *Zlatá křídlovka*, o první místo se dělila s dechovou hudbou *Zdouněčanka*. DH vyhrála i následující celostátní kolo soutěže, které se konalo v Českých Budějovicích, díky čemuž se zařadila mezi jednu z nejlepších DH v České republice.

Šohajka se účastnila také mnohých zahraničních vystoupení. Byly to vystoupení například v Dánsku, Belgii, Rumunsku, Maďarsku nebo Polsku. Navštívila také Francii, kam byla pozvána na oslavu padesátého výročí vylodění spojenců v Normandii.

Do repertoáru *DH Šohajky* patří jak písně typické pro místní kraj, tak i různé úpravy lidových písní či populárních tanečních skladeb. Kapela již řadu let spolupracuje s *Českou televizí* a také s televizní stanicí *Šlágr*, v jejichž pořadech několikrát vystupovala. *DH Šohajka* vydala několik CD a DVD.

Tak jako v každé jiné kapele, i v *Šohajce* tvoří nedílnou součást především zpěváci. Roku 1998 v časopisu *Dechovka* získala Josefa Ducháčková, zpěvačka dechové hudby *Šohajka*, první místo v anketě *Zpěvačka roku*. Kapelníkem a zároveň i výborným zpěvákem je již od založení Vojtěch Ducháček.

6.1.3 DH Liduška

„V roce 1993 na Základní umělecké škole v Dolních Bojanovicích vznikl další, tentokrát žákovský dechový soubor. I když některé nástroje byly větší než hráči, pod vedením učitele Pavla Skočika získal soubor 1. místo v roce 1995 v celostátní soutěži ZUŠ v Kolíně, které obhájili také v roce 1998. Pravou kapelou se však stali až v roce 1999, kdy zvolili prvního kapelníka Ondřeje Nováka. Název Liduška vznikl ze zkratky Lidové školy umění – LŠU.“⁴⁵

I přesto, že svým obsazením kapela patřila mezi nejmladší hudební uskupení, dostala se daleko do zahraničí, kde pořádala své koncerty. Navštívila například Francii, Holandsko, Německo nebo Belgii. Mimo jiné vystupovala také v *Janáčkově divadle* v Brně.

Své první CD natočili po velice krátké době jejich působnosti, a to již v roce 2002. CD s názvem *To vínečko milované* bylo věnováno všem bojanovským muzikantům. O čtyři roky později natočili druhé CD, které nese název *Liduška sama*.

Jejich repertoár tvoří především lidové písně moravských autorů, ale také skladby, které jsou převzaty z jiných žánrů. *Dechová hudba Liduška* se řídí krédem, které říká, že

⁴⁵ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 337.

není důležité hrát bezchybně, ale především jde o to, aby pobavili a rozveselili své posluchače. Kapela je nejčastěji zvána na hody a plesy zejména na Podluží. Dále je můžeme slyšet na svatbách, festivalech či koncertech doma i v zahraničí.

6.2 Cimbálové muziky

Počátek cimbálové muziky (dále jen CM) měl obrovský vliv na celou jižní Moravu, především na Horňácku, Dolňácku a Podluží, kde patří CM mezi nejoblíbenější lidový žánr. „*Tóny cimbálky zazněly poprvé na bojanovických hodech v roce 1945, pořádaných Slováckým krúžkem.*“⁴⁶ Cimbálka si našla své fanoušky především mezi mládeží při zpěvu v krojované chase.

První CM v Dolních Bojanovicích byla *CM Slováckého krúžku*, která vznikla roku 1958. Hrála známé podlužácké písně, ale do jejího programu se řadila i autorská tvorba z řad členů cimbálky. Tato cimbálová muzika hrála až do devadesátých let, kdy se kapela postupně rozpadla a později z ní vznikly cimbálky *Zádruha* a *Morava*.

6.2.1 CM Zádruha

Skupina hudebníků se začala od roku 1991 scházet na Slovácké chalupě. Jejich cílem bylo navázat na již čtyřicetiletou tradici CM v Dolních Bojanovicích. Mezi zakládající členy patřili Ing. Pavel Zigáček (violová kontra), Jaromír Hunča (basa), Miroslav (prim), Jan (terc) a Martin Moravanští (cimbál), Miroslav Klubus (terc) a Petr Koliba (klarinet).

„*V roce 1993 pak muzika oficiálně přijala název Zádruha, jako upomínku na první rolnicko-vinařské družstvo v českých zemích, které bylo v roce 1905 založeno právě v Dolních Bojanovicích. Název původně vznikl z hesla členů tohoto družstva: ‚Druh za druhu‘. K roku 1993 se tedy datuje vznik cimbálové muziky Zádruha.*“⁴⁷

Cimbálka za celou dobu své působnosti navázala spolupráci s mnoha významnými zpěváky lidových písní především z Podluží. Spolu s místním divadelním

⁴⁶ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 338.

⁴⁷ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 339.

spolkem se podílela na úspěšném představení divadelní zpěvohry Fanoše Mikuleckého *Cesta zarúbaná*, která při každé repríze sklídila obrovský úspěch u všech diváků.

V jejich repertoáru můžeme slyšet převážně podlužácké lidové písně, mimo to ale cimbálka nabízí také písně z jiných regionů. Lásku k tradicím a folkloru se *CM Zádruha* snaží přibližovat nejen posluchačům z domácího prostředí, ale i v zahraničí. Mimo to, že cimbálka několikrát vystupovala například ve vedlejších Rakousku či Slovensku, vyjela koncertovat také do Kanady.

V současné době je můžeme slyšet v tomto obsazení: Miroslav Klubus (housle prim), Jan Římský (housle terc), Martin Kaňa (violový kontr), Petr Koliba (klarinet), Martin Moravanský (cimbál) a Bedřich Kuběna (kontrabas).

6.2.2 CM Grajcar

CM Grajcar vznikla v místní základní umělecké škole, kde se sešla parta dobrých kamarádů, a k tomu i výborných muzikantů. Společně hráli ve školní cimbálce v průběhu devadesátých let. Po úspěšném absolvování ZUŠ chtěli hrát i nadále, a tak si založili svou vlastní CM. Jejich první oficiální zkouška se uskutečnila posledního dne roku 2000.

Po počátečních změnách hraje již dodnes kapela v tomto obsazení: Martin Zlomek (primáš), Roman Hořák (druhé housle), Radek Pekařík (viola), Ondřej Kaňa (kontrabas), Petr Zlomek (cimbál) a v roce 2007 se k nim přidal Marian Dvořák na klarinet. Název *CM Grajcar* je odvozen od jejich oblíbeného verbuňku, který se jmenuje *Kam sa ně ten grajcar děl*. Touto písní ve svých začátcích zahajovali každé své vystoupení.

Jejich repertoár je velice rozmanitý, čímž jsou již dobře známi. Nesahají totiž pouze po lidových písních místního regionu, ale často se u nich můžeme setkat i s nejrůznějšími filmovými melodiemi různorodého žánru. Část jejich repertoáru tvoří světové hity legendárních skupin, např. *Queen*, *Metallica*, *U2* a jiné. Od toho se odráží také spolupráce s Petrem Bende, která trvá už více než deset let. S ním cimbálka v dřívějších letech absolvovala až třicet koncertů ročně, především se jednalo o vánoční turné.

Dále *CM Grajcar* spolupracuje se zpěvákem Pavlem Helanem, a také s muzikálovou zpěvačkou Vendulou Příhodovou. Každoročně se účastní ankety

populární hudby *Český slavík Mattoni*, kde největšího úspěchu zatím dosáhli v roce 2003 v kategorii skupina roku, kde se umístili na čtyřicátém šestém místě. Kapela doposud nahrála dvě vlastní alba, dále ji můžeme slyšet také na CD Pavla Helana s názvem *iBůh* nebo na CD či DVD Petra Bende.

Díky své variabilnosti a multižánrovému nasazení jsou muzikanti z cimbálky schopni obsáhnout široký obzor hudební tvorby. Kapela se především díky své originalitě a velkému talentu vymyká tradičnímu pojetí CM, čímž si získává přízeň u všech svých posluchačů. I přesto, že úroveň členů cimbálky je téměř profesionální, nikdo z nich se hudbou neživí, slouží jim pouze k pobavení a setkání s přáteli. Díky jejich dlouholetému kamarádství se sestava cimbálky nezměnila již od samého vzniku kapely. V nynější době se *CM Grajcar* řadí mezi přední cimbálky nejen na Slovensku.

6.2.3 CM Stupava

CM Stupava je nejmladší cimbálkou v Dolních Bojanovicích. Vznikla teprve v roce 2012, kdy v září odehrála svoje první vystoupení na svatbě svých přátel. Láska k folkloru, zpěvu i hudbě samotné spojuje všechny mladé chlapce, kteří tvoří jak tuhle cimbálku, tak i nerozlučné kamarády. Hrát na hudební nástroje se učili téměř od malička v místní hudební škole.

Zpočátku hráli pouze v pětičlenné sestavě, o rok později je doplnil nejmladší z členů Filip Pospíšil, který hraje na klarinet. Mezi ostatní členy *CM Stupava* patří Jan Netopilík (primáš), Michael Dvořák (terc), Pavel Zigáček (violový kontr), Šimon Rebenda (cimbál) a Jan Herka (kontrabas). Název kapely je odvozen podle místního lesa *Stupava*. Vzorem jim jsou především jejich otcové, z nichž většina také hraje v různých muzikách.

Měli jsme možnost uskutečnit rozhovor s primášem *CM Stupava* Janem Netopilíkem, díky kterému jsme se dozvěděli, že jejich repertoár se skládá výhradně z lidových písní. V dnešní době se stává trendem, že spoustu cimbálek hraje moderní písničky, to ovšem o *Stupavě* neplatí. Snaží se o to, aby byli čistě lidová muzika tak, jak má správně být. Na výběru písní se shodují kolektivně. Pokud se při jejich vystoupení stane, že si posluchači přejí zahrát nějakou písničku, kterou cimbálka nezná nebo neumí,

rádi se naučí něco nového a rozšíří tím svůj repertoár. *CM Stupava* v současné době nahrává své první CD, které má v plánu co nejdříve dokončit. Jejich plánem do budoucna je především hrát do té doby, dokud to je i jejich posluchače nepřestane bavit.⁴⁸

6.3 Moderní⁴⁹ hudební žánry

V dřívějších dobách se snaha o rozvoj moderních žánrů v Dolních Bojanovicích příliš neprojevovala. Až na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 20. století se někteří hudebníci začali o tento žánr zajímat, do té doby se drželi spíše tradiční muziky slováckého prostředí. „*Mezi první zřetelnější průkopníky moderní muziky v Dolních Bojanovicích patří kytaristé Jaromír Hunča a Jiří Šindar, kteří spolu s dalšími dvěma členy, bubeníkem Janem Šimkem a baskytaristou Jiřím Herkou, založili v roce 1969 první bigbeatovou skupinu.*“⁵⁰ Ta působila až do roku 1977, kdy se kapela musela z důvodu nevhodného prostředí ke zkoušení přesunout do Hodonína. Díky tomu došlo k postupným změnám v obsazení kapely, a proto už se dál nedá považovat za bojanovskou kapelu.

6.3.1 Želví nervy

Skupina *Želví nervy* vznikla na festivalu *Zahrada* ve Strážnici roku 1994, kde již po dobu několika let vystupoval jako písničkář zakládající člen kapely Tomáš Červenka. Jejich žánrem je především folk až folkrock s občasnými prvky folkloru. Název kapely je odvozen od přezdívky jednoho z členů. Nejprve se domluvilo několik bojanovských muzikantů, a ti se začali společně scházet a hrát si jen tak pro radost, postupem času začala kapela oslavovat úspěchy na zdejších i okolních přehlídkách. Mimo to se skupina zúčastnila také festivalu *Mohelnický dostavník*, soutěžní přehlídky *Moravský vrabec* a také několika ročníků *Radimovské šopy*, kam se po několikaleté pouze v roce 2009 opět vrátila.

V roce 1999 kapela na čas přerušila svoji činnost z osobních důvodů každého z členů, v té době vystupovala jen málokdy. Roku 2010 oslavila s malým zpožděním patnácté výročí od založení a k této události bylo vydáno jejich první profilové album se

⁴⁸ Z rozhovoru s Janem Netopilíkem (primášem CM Stupava), 2. 4. 2020.

⁴⁹ Pojem moderní hudba chápeme jako nonartifiziální hudbu, jedná se o žánry populárního charakteru.

⁵⁰ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016, s. 341.

stejným názvem jako je název kapely *Želví nervy*. Od té doby se jejich složení částečně pozměnilo a v nynější době je můžeme slyšet jen velmi zřídka především z rodinných důvodů každého člena a také proto, že většina členů působí mimo to i v jiné kapele. *Želví nervy* můžeme slyšet například na charitativních akcích nebo na různých hudebních přehlídkách, a to v tomto složení: Tomáš Červenka (kytara, housle a zpěv), Marcela Červenková (zpěv), Zdeněk „Želva“ Košutek (kytara) a Rudolf Půlkrábek (bicí nástroje).

6.3.2 Šroti

Rocková skupina *Šroti* je nejmladší skupinou moderního žánru z Dolních Bojanovic, která oficiálně vznikla v roce 2007. Hrát spolu ovšem začali již v roce 2005 jako žáci čtvrtého ročníku na místní základní škole. Mezi zakládající členy tohoto seskupení patří Jan Klubus, Dominik Herka a Jan Herka. Jejich první vystoupení se uskutečnilo v roce 2006, kdy chlapci zahráli v rámci školní akademie, kde zaujali tehdejšího učitele základní školy Vítězslava Navrátila. Ten s nimi zanedlouho začal spolupracovat a postupně převzal roli manažera skupiny. Kapela *Šroti* hraje výhradně autorské písně i s jejich vlastními texty, které skládá jeden z členů skupiny Jan Klubus. Název *Šroti* vznikl podle staré kytary strýce dvojčat Jana a Dominika Herky, na které bylo černou fixou napsáno „šrot“. Název se jim zalíbil, protože jim přišel originální, a tak jej použili jako název kapely.⁵¹

V roce 2008 skupina natočila své první CD s názvem *Na startu*, na kterém si můžeme poslechnout sedm autorských písní. Na konci téhož roku chlapci natočili svůj úplně první videoklip ke skladbě *Neodcházej*. O čtyři roky později vydali své druhé album, které nese název *Před usnutím*. Třetí album, které je v současné době zároveň také jejich posledním, se jmenuje *Stromy moruší* a bylo vydáno v roce 2015.

Kapela *Šroti* má na svém kontě téměř sto vystoupení, dále získala ocenění *Objev roku* na festivalu *Slunce*, které se konalo ve Strážnici v roce 2008. V celorepublikové soutěži hudebních skupin s názvem *Elektrika je cool* byla v roce 2012 vybrána mezi nejlepších deset, a nakonec skončila na druhém místě. Chlapci mají za sebou několik

⁵¹ Z rozhovoru s Janem Herkou (členem kapely *Šroti*), 21. 4. 2020.

rozhlasových i televizních rozhovorů, jejich písničky můžeme slyšet například na stanici rádia *Jih*.

V současné době je můžeme slyšet v tomto složení: Jan Klubus (elektrická kytara a zpěv), Dominik Herka (elektrická kytara, akustická kytara a zpěv), Jan Herka (basová kytara a zpěv) a Rudolf Půlkrábek (bicí nástroje). Manažerem skupiny *Šroti* je Michal Prát a Vítězslav Navrátil s kapelou doposud spolupracuje jako road manager.

6.4 Ostatní hudební a pěvecká seskupení

Hudebních uskupení, kterých v Bojanovicích působí, je opravdu nespočet a je jich ještě několik, o kterých jsme se zatím nezmínili. Nespadají totiž ani do dechových hudeb nebo cimbálových muzik, ani do moderních žánrů. Jedná se buď o mužské nebo ženské sbory, vokální uskupení či tělesa zabývající se duchovní tematikou. Všechna hudební seskupení působící v Dolních Bojanovicích jsou opravdu různorodá, a to nejenom po žánrové stránce.

6.4.1 Bojanovský ženský sbor

Ženský sbor byl založen několika kamarádkami v roce 2000, kdy se vedení ujala zpěvačka Anička Řezáčová a vede sbor dodnes. V jejich repertoáru nejdeme především lidové písně ze Slovácka, nejvíce přímo z regionu Podluží. Všechny členky sboru se aktivně podílejí na kulturním životě obce a vystupují na mnoha zdejších akcích. Většinou se jedná například o besedy u cimbálu, folklorní slavnosti či festivaly. Jejich písně ale zazněly i v zahraničí, ženský sbor vystupoval například na Slovensku či v Rakousku, mimo to také ve Vídni, kde sbor vystoupil spolu s cimbálovou muzikou *Morava*. Velkým úspěchem ženského sboru bylo jejich účinkování spolu s *Divadelním spolkem* z Dolních Bojanovic a cimbálovou muzikou *Zádruha* ve zpěvohře Fanoše Mikuleckého *Cesta zarúbaná*. Vlastní CD ženský sbor nemá, několik jejich písní však tvoří součást CD cimbálové muziky *Morava Dyž já idu hore* z roku 2007.

Místní ženský sbor se snaží především o udržení zdejších tradic, vyhledává staré písně, které už třeba byly zapomenuty, obnovují různé zvyky a tradice, a dbají především

na nezaměnitelnou čistotu podlužáckých krojů, ve kterých pokaždé vystupují. V současné době má sbor třináct členek.

6.4.2 Mužský sbor Vox Vini

Sbor *Vox Vini*, což v překladu znamená hlas vína, vznikl na podzim roku 2011. Název je opravdu výstižný, protože všichni členové sboru se věnují vinaření. Skládá se ze zkušených zpěváků většinou z chrámového sboru nebo sólistů dechových hudeb a fungují pod vedením Mgr. Světlany Přibilové, učitelky na místní základní umělecké škole. Jedná se o komorní sbor v počtu deseti zpěváků. Zpívají v čtyřhlasém obsazení, vždy po dvou až třech v jednom hlasu s dělením na tenor 1, tenor 2, bas 1 a bas 2.

Podnětem k jejich založení byl požadavek trubačů *Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně*, aby zazpívali na „Hubertské mši“ ve Křtinách, která se koná každoročně na začátku listopadu u příležitosti svátku sv. Huberta, patrona myslivců. Na základě toho sbor vznikl a na hubertské mši ve Křtinách zpívá od té doby až doposud.

Repertoár sboru tvoří tradiční lidové písně, ale také skladby vážného či duchovního charakteru. Nechybí ani písně o víně, vinohradu a bojanovských „búdách.“⁵² Sbor vydal v roce 2016 své profilové CD s výběrem jejich tradičního repertoáru.

Vox Vini účinkuje na folklorních akcích jako jsou přehlídky mužských sborů, předhodové zpívání a vernisáže výstav i jiných společenských akcí. Nejvýznamnějším vystoupením sboru byla účast na Krojovaných slavnostech pořádaných *Senátem ČR* při přehlídce folklorních souborů z různých regionů České republiky, která se konala v Praze v roce 2019.⁵³

Josef Ilčík, ředitel ZUŠ Hodonín, o sboru *Vox Vini* řekl: „*Hned po prvních společných setkáních mně bylo jasné, že ti chlapi to myslí opravdově. Dokazuje to i jejich první samostatná nahrávka, která představuje nejen šíří repertoáru sboru, ale také schopnosti výrazných pěveckých osobností spojených v jeden celek. Žánrové prorůstání citelně ovlivněné lidovou muzikou a duchovní tradicí a citlivé pojetí sbormistryně tak*

⁵² Búdy jsou vinné sklepy v oblasti Podluží.

⁵³ Z rozhovoru s Ing. Jiřím Podešvou (vedoucím sboru Vox vini), 22. 4. 2020.

přináší přesvědčivý dojem, který je nejen hlasem vína (*vox vini*), ale také ozvěnou srdce.“⁵⁴

6.4.3 Schola farnosti sv. Václava

Schola byla založena již v průběhu roku 1984, po několika letech však zanikla a znovu vznikla až v roce 2000. Od té doby se ve *Schole* vystřídalo mnoho zpěváků a hudebníků. V současné době má okolo třiceti členů a svou hudbou i zpěvem doprovází mnohé nedělní mše ve zdejším kostele sv. Václava. Zpívá také při místních slavnostech nebo svatbách. V nástrojovém obsazení hrají: kytara, baskytara, housle, violoncello, příčná flétna, klarinet, saxofon, trumpet, bicí a další hudební nástroje. Pěvecké hlasy jsou rozděleny na soprány, alty a tenory. „*Repertoár Scholy pochází ze všech možných zdrojů současné křesťanské moderní hudby.*“⁵⁵

6.4.4 4BAB

Již z názvu lze odvodit, že se jedná o vokální uskupení, které se skládá ze čtyř mladých dívek. Zpívají převážně a capella nebo s doprovodem klavíru či kytary. V jejich repertoáru najdeme většinou gospel, folk, folklor nebo pop, značnou část tvoří ale také autorské skladby, které upravuje jedna z členek Anežka Herková.

Dívky se účastní mnohých zdejších kulturních akcí, dále vystupovaly například na místní *Hasičské noci*, na módní show, reprezentovaly obec na Slovensku společně s *CM Grajcar* a zpívaly na rozsvěcování vánočního stromu v Uherském Ostrohu. Dále se již tradičně účastní vánočních koncertů spolu se *Štěpánskými koledníky*⁵⁶ v čele s Martinem Novákem, které každoročně sklízí velké ohlasy. S Martinem Novákem *4BAB* také úzce spolupracuje, nejen, že je doprovází na mnoha vystoupeních, ale také často zpívají právě jeho úpravy písní.

Z rozhovoru se *4BABEM* jsme se dozvěděli, že jejich inspirací jsou například uskupení *4TET*, *Celtic woman* nebo *Pentatonix*. Co se týče volného času a plánování

⁵⁴ ILČÍK, Josef. Doprovodný text k CD. *Vox vini. Vox vini: mužský pěvecký sbor z Dolních Bojanovic* [CD]. Ratiškovice: VHstudio, 2015, s. 2.

⁵⁵ PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Leška, 2016, s. 347.

⁵⁶ Jedná se o hudební uskupení, které je tvořeno převážně z mužů. Hrají zejména v předvánočním čase.

zkoušek, vzhledem k osobním záležitostem každé z členek se tohle ne vždy úplně daří. Zkoušky musí často plánovat i měsíc dopředu. Díky tomu, že 4BAB netvoří jen vokální uskupení, ale tvoří jej především čtyři skvělé kamarádky, berou tato setkání jako příjemné setkání s přáteli, ne jako povinnost.⁵⁷

V současné době 4BAB spolupracuje na CD s cimbálovou muzikou *Stupava*⁵⁸ a slyšet je můžeme v následujícím obsazení: Anežka Herková, Eva Skočíková, Jana Topenčíková a Aneta Herková.

6.4.5 Svatováclavský sbor a orchestr

Historie tehdy ještě chrámového sboru a orchestru má dlouholetou tradici, která sahá až do roku 1824, prvním regenschorim byl tehdy Jan Wilsdorf. Od té doby prošel chrámový sbor a orchestr velkými změnami, ať už v obsazení či ve funkci vedoucího sboru.

Nutno zmínit alespoň některé z osobností, které ovlivnily vývoj a dnešní podobu *Svatováclavského sboru a orchestru*. V období druhé světové války zastával funkci vedoucího sboru vojenský kapelník a štábní kapitán Pavel Dziendziel, který vůbec poprvé se sborem nacvičil Rybovu vánoční mši s názvem *Hej mistře*.

Po jeho odchodu ho vystřídal zdejší nezapomenutelný učitel hudby Pavel Janeček, díky kterému se sbor a orchestr rozšířil z třiceti členů na šedesát. Jako dirigent zde působil více než padesát let, za tu dobu nacvičil řadu významných duchovních i světských děl. Pavel Janeček působil na kůru jako dirigent celých padesát šest let a jako varhaník hrál téměř denně při všech mši svatých. Jeho velkým přáním bylo provedení několika částí Mozartova *Requiem* na svátek Všech svatých v roce 2001, které bylo shodou okolností také jeho posledním dirigentským vystoupením. V období změn politických poměrů soubor oficiálně přijal název *Svatováclavský sbor a orchestr*, který je odvozen od místního kostela sv. Václava.

Místo po Pavlu Janečkovi převzala Lucie Škrháková, která studovala na JAMU v Brně a která soubor vede doposud. Do jejich současného repertoáru patří skladby jako

⁵⁷ Z rozhovoru se všemi členkami 4BABU, 7. 4. 2020.

⁵⁸ Z rozhovoru se všemi členkami 4BABU, 7. 4. 2020.

je například již zmiňovaná Rybova mše *Hej mistře*, dále Händelovo *Alleluja* z oratoria *Mesiáš*, Brixioho *Missa pastoralis* nebo *Missa de minuit* od M. A. Charpentiera.

Důležitou součástí sboru jsou především jeho sólisté, ke kterým v nynější době patří: Josefa Ducháčková (soprán), Dita Bílíková (soprán i alt), Vojtěch Račický (tenor) a Ing. Jirí Podešva (bas). *Svatováclavský sbor a orchestr* často doprovází mše při významných svátcích v místním kostele, mimo to ale hráli například ve Strážnici, v Praze, na Velehradě, v Brně nebo v Olomouci. Zavítali také do zahraničí, konkrétně do Rakouska a Francie. Mimo církevní akce se soubor účastní i jiných společenských událostí, jedná se například o Jarní hudební festival v Dolních Bojanovicích, Přehlídku souborů v Dolních Bojanovicích nebo Hudební čtvrtek v Hodoníně.

ZÁVĚR

V téhle bakalářské práci jsme se snažili o zachycení hudebního a mimo jiné i kulturního života v jihomoravské vesnici Dolní Bojanovice. Došli jsme k závěru, že Dolní Bojanovice jsou opravdu výjimečnou vesnicí, ve které se místní tradice a jiné kulturní zvyky udržují již po mnohá desetiletí.

V první kapitole byl zmapován historický vývoj obce od první zmínky až po samotnou současnost. V druhé kapitole jsme se snažili zachytit alespoň nejzákladnější geografické podmínky zdejšího okolí, díky čemuž si každý čtenář lépe představí, o jakou oblast se jedná. Následující kapitola je věnována podrobnému popisu místních zvyků a tradic, mezi které patří především Svatováclavské hody, které jsou největší slávou v průběhu celého roku. S tím souvisí také duchovní život v obci, který má velký vliv na všechny obyvatele zde žijící, proto nechyběla ani podkapitola o církevním roku, kterým se většina zdejších obyvatel řídí. Další kapitola je věnována samotným počátkům hudebního vzdělávání v obci a také učiteli Pavlu Janečkovi, který vývoj hudebního vzdělávání výrazně ovlivnil. Ve vesnici, jako jsou právě Dolní Bojanovice, ve které je snad každý občan hudebně vzdělaný, nesmí chybět ani základní umělecká škola. Zajímavostí a již tradiční zvyklostí je zdejší jarní hudební festival, který je pořádáný každé dva roky a pokaždé sklízí velké úspěchy. Následující kapitola, která je zároveň kapitolou poslední, se soustředí na téměř všechna hudební uskupení, které v současnosti v Dolních Bojanovicích působí. Žánry těchto hudebních těles jsou opravdu různorodé, nejedná se totiž pouze o tradiční podlužácké kapely jako jsou často dechové hudby či cimbálové muziky, zde se můžeme setkat i s méně tradičními populárními žánry, které jsou vyhledávány především v řadách mladších generací.

Bakalářská práce je tedy rozdělena celkem do šesti kapitol, které se ze značné části zabývají hudebností obce Dolní Bojanovice. Cílem práce je zmapování základních údajů o obci, především z hlediska hudebního vzdělávání a působení místních hudebních těles. Důležitým aspektem pro vypracování této práce byly také rozhovory s některými členy vybraných hudebních seskupení, díky kterým se práce obohatila.

LITERATURA A PRAMENY

LITERATURA

- BÍLÍK, Stanislav – BLAHA, Jan – JANEČEK, Pavel – KARAS, Petr. *Farnost Dolní Bojanovice ve XX. století*. Dolní Bojanovice: Římskokatolická farnost Dolní Bojanovice, 2001.
- ESTERKA, František – ONDRUŠ, Vladimír. *Dolní Bojanovice: Publikace k 800. výročí první písemné zprávy o trvání obce Dolní Bojanovice*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 1996.
- JEŘÁBEK, Richard – FROLEC, Václav – HOLÝ, Dušan. *Podluží: kniha o lidovém umění*. Brno: Krajské nakladatelství, 1962.
- KRŠA, F. Fany. *Mizející svět: bojanovská dědina dnes, zítra, včera*. Dolní Bojanovice, vydáno vlastním nákladem, 2016.
- PAJER, Jiří a kol. *Dolní Bojanovice, minulost a současnost obce*. Dolní Bojanovice: Tiskárna Lelka, 2016.
- TAYLOR, Líba – KOSTRHUN, Jan. *Víchernice: Mizející parádnice Moravy*. Břeclav: Jihomoravská komunitní nadace, 2018.
- ŽIDLICKÝ, Vladimír. *Lidé, kroje, tradice*. Brno: Ateliér Židlický, 2013.

ROZHOVORY

- Rozhovor s Janem Netopilíkem (primášem cimbálové muziky *Stupava*), ze dne 2. 4. 2020.
- Rozhovor s Janem Herkou (členem skupiny *Šroti*), ze dne 21. 4. 2020.
- Rozhovor s Ing. Jiřím Podešvou (vedoucím sboru *Vox vini*), ze dne 22. 4. 2020.
- Rozhovor s členkami vokálního uskupení *4BAB*, ze dne 7. 4. 2020.

ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

- DVOŘÁKOVÁ, Jana. *Hudební život v Dolních Bojanovicích*. Brno, 2019. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, Katedra zpěvu.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Internetový portál Bandzone.cz: *Želví nervy* [online]. [cit. 18. 4. 2020]. Dostupné z: <https://bandzone.cz/zelvinervy>.
- Internetový portál Církev.cz: *Církevní rok a svátky* [online]. [cit. 20. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.cirkev.cz/cs/cirkevnirok>.
- Internetový portál Dolníbojanovice.cz: *Obec Dolní Bojanovice* [online]. [cit. 9. 1. 2020]. Dostupné z: <https://www.dolnibojanovice.cz/obec-329/informace-o-obci/obec-dolni-bojanovice/>.
- Internetový portál Dolníbojanovice.cz: *Krojový ples* [online]. [cit. 29. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.dolnibojanovice.cz/aktualne/galerie/fotogalerie-2019/12-ledna-krojovy-ples/>.
- Internetový portál Farnost.estranky.cz: *Historie* [online]. [cit. 15. 2. 2020]. Dostupné z: <https://farnost.estranky.cz/clanky/farnost/historie.html>.
- Internetový portál Liturgie.cz: *Doba postní* [online]. [cit. 13. 2. 2020]. Dostupné z: <http://www.liturgie.cz/temata/liturgicky-cas/liturgicky-rok/doba-postni>.
- Internetový portál Šroti.cz: *Bio* [online]. [cit. 19. 4. 2020]. Dostupné z: <http://www.sroti.cz/bio>.
- Internetový portál Voxvini.wz.cz: *Vox vini – mužský pěvecký sbor Dolní Bojanovice* [online]. [cit. 20. 4. 2020]. Dostupné z: <http://www.voxvini.wz.cz/index.html>.
- Internetový portál ZUSdolníbojanovice.cz: *Historie* [online]. [cit. 28. 3. 2020]. Dostupné z: <http://zusbojanovice.cz/historie/>.

OSTATNÍ ZDROJE

- ILČÍK, Josef. Doprovodný text k CD. *Vox vini. Vox vini: mužský pěvecký sbor z Dolních Bojanovic* [CD]. Ratíškovice: VHstudio, 2015, s. 2.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 – Obec Dolní Bojanovice
- Příloha č. 2 – Svatováclavské hody
- Příloha č. 3 – Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova
- Příloha č. 4 – Dechová hudba Bojané
- Příloha č. 5 – Dechová hudba Šohajka
- Příloha č. 6 – Dechová hudba Liduška
- Příloha č. 7 – Cimbálová muzika Zádruha
- Příloha č. 8 – Cimbálová muzika Grajcar
- Příloha č. 9 – Cimbálová muzika Stupava
- Příloha č. 10 – Želví nervy
- Příloha č. 11 – Šroti
- Příloha č. 12 – Bojanovský ženský sbor
- Příloha č. 13 – Mužský sbor Vox vini
- Příloha č. 14 – Schola farnosti sv. Václava
- Příloha č. 15 – 4BAB
- Příloha č. 16 – Svatováclavský sbor a orchestr

Příloha č. 1 – obec Dolní Bojanovice

Příloha č. 2 – Svatováclavské hody

Příloha č. 3 – Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova

Příloha č. 4 – Dechová hudba Bojané

Příloha č. 5 – Dechová hudba Šohajka

Příloha č. 6 – Dechová hudba Liduška

Příloha č. 7 – Cimbálová muzika Zádruha

Příloha č. 8 – Cimbálová muzika Grajcar

Příloha č. 9 – Cimbálová muzika Stupava

Příloha č. 10 – Želví nervy

Příloha č. 11 – Šroti

Příloha č. 12 – Bojanovský ženský sbor

Příloha č. 13 – Mužský sbor Vox vini

Příloha č. 14 – Schola farnosti sv. Václava

Příloha č. 15 – 4BAB

Příloha č. 16 – Svatováclavský sbor a orchestr

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Terezie Podešvová
Katedra nebo ústav:	Katedra hudební kultury
Vedoucí práce:	PaedDr. Lena Pulchertová, Ph. D.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Hudební život v Dolních Bojanovicích
Název v angličtině:	Musical life in Dolní Bojanovice
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na hudební život v obci Dolní Bojanovice, na její historický vývoj i současnou podobu. Dále je v práci popsán zdejší kulturní život, tradice a zvyky, s kterými je spojený také duchovní život. Bakalářská práce je rozdělena do šesti kapitol, ve kterých je popsána historie a geografie obce, význam zdejší kultury, dále je charakterizována místní základní umělecká škola a vývoj hudebního vzdělávání, a nakonec je pozornost věnována hudebním tělesům, které v Dolních Bojanovicích v současné době působí.
Klíčová slova:	Hudebnost obce, tradice, kultura, hudební skupiny
Anotace v angličtině:	This bachelor thesis focuses on the musical life of the Dolní Bojanovice village, its historical development and today's form. This work describes local cultural life, customs and traditions, which are connected to the village's religious life as well. The thesis is divided into six chapters dealing with the history and geography of the village and the significance of local culture. The local primary art school and the development of art education is also characterized. Lastly, the paper describes the musical ensembles operating in Dolní Bojanovice at the present time.
Klíčová slova v angličtině:	Village musicality, tradition, culture, music bands

Přílohy:	Příloha č. 1 – Obec Dolní Bojanovice Příloha č. 2 – Svatováclavské hody Příloha č. 3 – Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova Příloha č. 4 – Dechová hudba Bojané Příloha č. 5 – Dechová hudba Šohajka Příloha č. 6 – Dechová hudba Liduška Příloha č. 7 – Cimbálová muzika Zádruha
-----------------	--

	Příloha č. 8 – Cimbálová muzika Grajecar Příloha č. 9 – Cimbálová muzika Stupava Příloha č. 10 – Želví nervy Příloha č. 11 – Šroti Příloha č. 12 – Bojanovský ženský sbor Příloha č. 13 – Mužský sbor Vox vini Příloha č. 14 – Schola farnosti sv. Václava Příloha č. 15 – 4BAB Příloha č. 16 – Svatováclavský sbor a orchestr
Rozsah práce:	49 stran
Jazyk práce:	Čeština